Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...йн 1921 оной ...ий 21-hээ гарана | № 230 (15853) | 1981 оной октябриин 6, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

БУРЯАДАЙ АССР-эй М. ГОРЬКИИН НЭРЭМЖЭТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА НАУЧНА БИБЛИОТЕКЫЕ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ талаар ашаг үрэтэй ажал ябуулжа байhанайнь түлөө, байгуулагдаhаар 100 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй **М. Горькиин нэрэмжэтэ Республиканска научна библиотекые** РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва хото.
1981 оной сентябриин 14.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

...ПСС-эй ЦК, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ ...СР-эй НҮҮРҺЭНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИ...СТЕРСТВЫН ШАХТАНУУДЫЕ ТЕХНИЧЕСКЭ ТА...АРНЬ ШЭНЭДХЭН ЗЭБСЭГЖҮҮЛГЫЕ ТҮРГЭД...ХЭ ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ» ТОГТООЛ БАТАЛАН АБАБА

...ти, правительствын ...эбэринүүдтэй зохилдуу- ...нүүрhэнэй промышлен-...а шахтануудые техни-... талаарнь шэнэдхэн зэб-...үлхэ, үйлэдбэриин ашаг ... дээшэлүүлхэ, ажалай ...ай эрхэ нүхэсэл бай-...а хэмжээ ябуулгануу-... бэелүүлжэ байна гээд ...агдан абтаhан тогтоол ... тэмдэглэгдэнэ.

...лэй арбан жэлэй тур-...оо оньhожоруулагдамал ...лекснуудые хэрэглэжэ, ... малтан абалгын хэм-... 67 процентдэ, ком-...аар газар малталга ...роцентдэ хүргэгдөө. Оро-...шулуу нүүрhэнэй уур-...удта гол түлэб налуу-... малтажа, нүүрhэ олзо-...лон абадаг болонхой ...эдэ нэгэ лаваhаа 1000 ... тэрээнhээ дээшэ тон-...үрhэ малтан абадаг тү-...бригадануудай хүдэлөөн ...оор дэлгэрээ.

...этэй хамта, нүүрhэнэй ...нуудые техническэ та-... шэнэдхэн зэбсэгжүүл-...үдэлмэридэ горитой ду-...унданууд ушаржа бай-... СССР-эй Нүүрhэнэй ...ленностиин министер-...үдэлжэ байдаг нүүрhэ-... шахтануудые шэнэлэн ... шэнэ уурхайнуу-...лдэхэ, малталгын хү-...рине хүгжөөхэ талаар ...эдэ оронхой. Шулуу ...нэй нариихан зурагар ...шэнүүдые, бутарсагүй ...тай ба хэмхэрэн уна-...зарай шулуу нүүрhые ...ха абахын тула оньhо-...лагдамал комплекснуу-...үйлэдбэрилэн бүтээлгые ...хэ талаар мүн лэ ...эдэ ороhон байха юм. ...бэриин хүдэлмэрине ...жоруулха асуудалнуу-...үргэлжэ дээрэнь шиид-...өө уламжалан, шахта-...а гар ажал хангалта-... удаанаар хороогдожо...

...эриин эрдэм-шэнжэл-... проектно-конструк-... институдууд геоло-...ка айхабтар орёо эрхэ ...эдэ шулуу нүүрhэнэй ... малтамалнуудые ол-...лон абалгада хабаатай ... шухала асуудалнуудые ...гоо шиидхэжэ шадаа-...байна.

...hэнэй машина бүтээ-... заводуудые хүгжөөлгын ...эдэ ороhон дээрэhээ ...нууд түхеэрэлгэ хэрэг-...ээр гүйсэд хангагдаа-...байха юм. Зарим маши-...ай шанар болон бата ...байлгань мүнөөнэй эрил-...тэ харюусанагүй.

...ССР-эй Нүүрhэнэй про-...ленностиин министерст-... Хүндэ ба транспортна ...на бүтээлгын министер-... нүүрhэнэй дундуур хү-... налуу уурхайнуудhаа ... малтажа абаха онь-...руулагдамал комплекс-...ые малталгын хүндэ ...нүүдые бүтээхэ хүсэе ...гүй удаанаар хүг-... Энэнь Кузнецкэ, Ка-...ай, Печорын, Донец-...сейнүүдтэ нүүрhэ мал-...абаха хэрэг хүгжөөлгые ...на.

...ктротехническэ про-...ленностиин министерст-... забойн түхеэрэлгэнүү-... хүсэтэ электродвига-...дээр, СССР-эй Хара ...ллургиин министерство ...эб булад болон тодо ... хоолой соргонуудаар, ... бүтээлгын, автома-...лгын ба хүтэлбэрил-... түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүү-... министерство — нүүр-...hэ газай гэнтын хаяда-... тэмсэхын тула шуха-...эрэгтэй аппаратура бо-... приборнуудаар, СССР-...эфть болбосоруулгын ба ...химическэ промышлен-... министерство ехэ ... түхеэрэлгэнүүдээр, ...нуудаар нүүрhэнэй ...мышленностиин эрилтэ-...ые гүйсэд хангангүй.

...хтануудые техническэ ...рнь шэнэдхэхэ, зэбсэг-...үүлгые түргэдхэхэ, нүүрhэ ... абалгые ехэдхэхэ, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ ба ажалай эрхэ байдалыень hайжаруулха зорилготойгоор КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет шахтануудые техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ эдэ бүгэдэ СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствын гол зорилгонууд болоно гэжэ тодорхойлбо:

газар малтажа, шорой шулуунь гаргаха хүдэлмэрине үргэлжэдэнь оньhожоруулха машина түхеэрэлгэнүүдые, нариихан зурагар хэбтэшэнүүдhээ, геологическа орёо эрхэ байдалтай хэбтэшэнүүдhээ нүүрhэ малтажа абаха бүлэг түхеэрэлгэнүүдые зохёон бүтээлгые түргэдхэхэ;

малталгын забойнууд соо хүнүүдэй саг үргэлжэ байгаагүйшье hаань, нүүрhэ олзоборилон абаха автомат хэрэгсэлнүүдые зохёохо, нэбтэрүүлхэ хэрэгые түргэдхэхэ;

гол түлэб ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар нүүрhэ малтан абалгын хэмжээе үргэдхэхэ;

шахтын бүтээсэ ехэтэй, найдамтай түхеэрэлгээр, тэрэнэй запас частьнуудаар hалбариин эрилтэнүүдые улам хүсэд дүүрэнээр хангахын тула нүүрhэнэй машина бүтээлгын заводуудай үйлэдбэриин хүсэнүүдые үргэдхэхэ;

ажаллаха арга боломжо ба усалталгаhаа hэргылхэ хэмжээнүүдые хангалгые hайжаруулха

СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерство арбан нэгэдэхи табан жэлэй hүүл багта эдэ бүгэдые хангахаар хараада абажа, шахтануудай ажахые нарижуулан hайжаруулха, үйлэдбэриие оньhожоруулха ба автомадаар хангалгын түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгые үргэдхэхэ хэмжээнүүдые зохёон бэелүүлхэ уялгатай гэбэл:

нүүрhэнэй хэбтэшэнүүдые малтажа абаха түрүү аргануудай хэмжээе — 80 процент хүрэтэр, газар малталгын хүдэлмэрине үргэлжэдэнь оньhожоруулгын хэмжээе — 71 процент хүрэтэр комбайнуудаар газар малталгые — 43,5 процент хүрэтэр, хажуу тээшэнь газар малтажа, нүүрhэ конвейерэ аргаар зөөлгые — 90 процент хүрэтэр, стационарна түхеэрэлгэнүүдые автомат оньhоор хангалгые — 88 процент хүрэтэр, гидравлическа аргаар нүүрhэ малтан абалгын хэмжээе 11 миллион тонно хүрэтэр дээшэлүүлхэ;

техническэ талаараа бүри үндэр хэмжээнэй оньhожоруулагдамал комплекснуудые бүтээжэ, шахтануудта эльгээхэ, 2—25 дахин бүтээсэ ехэтэй малтан абалгын базова конвейернүүдые лаванuудта хэрэглэхэ, дундуур болон үргэн ехэ хэмжээнэй шулуу нүүрhэ малтажа абахын тула онсо шэнжэтэй нариихан зуруудаар малтадаг комбайнуудые, шахтын ленточнэ конвейернүүдые, шахтын улам нарижуулан hайжаруулагдаhан локомотивуудые бүтээхэ;

суудхэдээ 1000 болон тэрээнhээ дээшэ тонно нүүрhэ малтан абадаг бүхы участогуудта хамhабариин ашаа зөөлгые оньhожоруулхын тула олон рельстэй ба газар дээгүүр бариглаhан харгынуудаар хангаха.

СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ дурадхагдаба гэбэл:

эрдэм-шэнжэлгын болон проектно-конструкторска институдуудые хүтэлбэрилгэ hайжаруулха, нүүрhэнэй промышленностьда техническэ дэбжэлтые хурдадхаха талаар тэдэнэй хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, hалбариие хүгжөөхэ, нэн түрүүн гар ба хүндэ ажалые хороохо талаар шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ институдуудай хүсэнүүдые элсүүлэн гулидхаха;

1981—1985 онуудта нүүрhэнэй машина бүтээлгын заводуудта шахтын гол түхеэрэлгэ болон шахтада хэрэглэгдэдэг автомат хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха үйлэдбэриин предприятинуудые хүгжөөлгые хангаха;

1981—1985 онуудта 100-hаа үсөөн бэшэ комплексно-оньhожоруулагдамал участогуудта таhалгаряагүй болон автомат линиинүүдые байгуулжа ашаглалгада оруулха, металл отоллог тусхай ба агрегатна 950 түхеэрэлгэ ба программна хүтэлбэритэй 280 станок шэл болзорто нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриие мэргэжүүлгые hайжаруулха;

бүтээн гаргагдадаг шахтын түхеэрэлгын шанарые дээшэлүүлхэ, найдамтай бүхэ болгохо, 1981—1985 онуудта шахтын гол түхеэрэлгын капитальна заhабарида оротороо хүдэлхэ болзор үргэдхэхэ;

нүүрhэнэй нимгэхэн үенүүдые болон хадын-геологическа орёо хүшэр байдалда нүүрhэнэй үенүүдые малтан абаха оньhожоруулагдамал комплекснуудые бүтээлгэ 1982—1985 онуудта эмхидхэхэ.

Оньhожоруулагдамал комплекснуудые бүтээлгэдэ хэрэгтэй узелнууд болон бүридхэдэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилжэ, 1982 — 1985 онуудта СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ үгэхэ гэжэ СССР-эй Хабсаралгын ба барилгын тусхай хүдэлмэриин министерствэдэ, Станок бүтээлгын ба инструментальна промышленностиин министерствэдэ, Электротехническэ промышленностиин министерствэдэ, Прибор бүтээлгын, автоматизацилгын ба хүтэлбэрилгын түхеэрэлгэнүүдэй министерствэдэ даалгагдаба.

1981—1985 онуудта СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствын нүүрhэнэй машина бүтээлгын заводуудые бариглгые, үргэдхэлгые ба hэльбэн шэнэдхэлгые бэелүүлхэ гэжэ СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ, СССР-эй Промышленна барилгын министерствэдэ, СССР-эй Барилгын министерствэдэ, СССР-эй Хабсаралгын ба барилгын тусхай хүдэлмэриин министерствэдэ, СССР-эй Хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын министерствэдэ, СССР-эй Элшэ хүсэнэй болон электрификациин министерствэдэ даалгагдаба.

Нүүрhэнэй промышленностьда хэрэглэгдэхэ шарошечна зэр зэмсэгүүдые бүтээхэ комплекс Дрогобычска долотно заводто 1982—1985 онуудта бариха гэжэ СССР-эй Химическэ болон нефтиин машина бүтээлгын министерствэдэ ба Промышленна барилгын министерствэдэ дурадхагдаба.

Нүүрhэнэй промышленностьда хэрэглэгдэхэ шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүд, аппаратура болон материалнуудые 1981—1985 онуудта зохёон байгуулжа, олоорнь бүтээн гаргаха гэжэ СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ, Хүндэ ба транспортын машина бүтээлгын министерствэдэ, Электротехническэ промышленностиин министерствэдэ, Химическэ ба нефтиин машина бүтээлгын министерствэдэ, хэдэ хэдэн бусад министерствэнүүдтэ даалгагдаба.

Нүүрhэнэй машина бүтээлгын заводуудта хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэнүүдые 1983 — 1985 онуудта зохёон бүтээгээд, СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ эльгээхэ гэhэн даабари Станок бүтээлгын ба инструментальна промышленностиин министерствэдэ үгтэбэ.

Нүүрhэнэй машина бүтээлгын заводуудта болон шахтануудые автомадаар хангалгада хэрэгтэй материалнууд болон бүридхэдэг хэрэгсэлнүүдые 1982—1985 онуудта бүтээжэ, СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ эльгээхэ гэжэ Химическэ промышленностиин министерствэдэ, Электротехническэ промышленностиин министерствэдэ, Прибор бүтээлгын, автоматизацилгын, хүтэлбэрилгын түхеэрэлгэнүүдэй министерствэдэ, Станок бүтээлгын ба инструментальна промышленностиин министерствэдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Микробиологическа промышленностиин Главна управленидэ дурадхагдаба.

СССР-эй Хара металлургиин министерство 1982—1985 онуудта бүтээн гаргажа, хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ гэбэл:

Шахтын түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ хүйтэн аргаар бүтээгдэhэн эүйдэлгүй ба электрын элшэ хүсөөр гагнагдаhан нимгэн соргонуудые, хүйтэн аргаар бүтээгдэhэн төмэр хэрэгсэлнүүдые, эрхим шанартай прокат ба халуунда тэсэмгэй холбон хабсаралгын металлическа хэрэгсэлнүүдые бэлдэжэ, СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ эльгээхэ;

Станок бүтээлгын ба инструментальна промышленностиин министерствэдэ гидроаккумуляторнуудые бэлдэхэдэ хэрэгтэй булад баллонуудые бүтээжэ эльгээхэ;

СССР-эй Нефть болбосоруулгын ба нефтехимическэ промышленностиин министерствэдэ сад гүйлгэhэн эллэб диаметртэй шабын төмэр бүтээн гаргажа эльгээхэ.

Нүүрhэнэй машина бүтээлгын заводуудта шахтын шэнэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргалгые эмхидхэхын тула металл болбосоруулдаг шухала хэрэгтэй түхеэрэлгэ 1982—1985 онуудта СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ үгэхэ гэжэ СССР-эй Госпландa ба СССР-эй Госснабта даалгагдаба.

Шахтанууд соохи бутаран унадаг газарые бэхижүүлхын тулада полиуретануудай үйлэдэhэ hүүри дээрэ холбодог шэнэ материалнуудые СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствын техническэ эрилтэнүүдэй ёhоор 1982 ондо зохёон байгуулга дүүргэхэ гэжэ Химическэ промышленностиин министерство уялгалагдаба.

Хүндэ ба транспортын машина бүтээлгын министерствэдэ, Барилгын, харгын ба коммунальна машина бүтээлгын министерствэдэ, СССР-эй Геологиин министерствэдэ, СССР-эй Хэлхээ холбооной министерствэдэ, Прибор бүтээлгын, автоматизацилгын ба хүтэлбэрилгын түхеэрэлгэнүүдэй министерствэдэ, Химическэ ба нефтиин машина бүтээлгын министерствэдэ, СССР-эй Нефть болбосоруулгын ба нефтехимическэ промышленностиин министерствэдэ 1982—1985 онуудта түхеэрэлгэнүүдые, приборнууд болон материалнуудые үйлэдбэрилжэ, СССР-эй Нүүрhэнэй промышленностиин министерствэдэ эльгээхэ даабаринууд хүргэгдөө.

* * *

Партийна, совет, профсоюзай болон комсомолой организацинууд, нэгэдэлнүүд болон комбинадуудай, предприятинууд ба барилгануудай хүтэлбэрилэгшэд, нүүрhэнэй промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэд hалбарида техническэ дэбжэлтые хурдадхаха талаар КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө шухала хэмжээнүүдые абаха, арадай ажахые нүүрhөөр таhалгаряагүйгөөр хангаха гээд КПСС-эй Центральна Комитет ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет этигэжэ байhанаа мэдүүлнэ.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛАЙ ҮДЭР

ҺАЙНДЭРТЭ — БЭЛЭГ

Холбоолжоной шулуун нүүрhэнэй уурхайн коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлые габшагайгаар эхилжэ, түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно.

Тэдэнэр бүхы арга боломжонуудаа, хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдээ элирүүлэн, жэлэй туршада түсэбhөө гадуур 20 мянган тонно нүүрhэ Эхэ оронойнгоо промышленна предприятинуудта эльгээхэ гэhэн үндэр социалис уялга абаа hэн. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ зорилгоор шахтёрнууд ажалайнгаа эршэ үдэр бүри шангадхан, амжалта түйлаhан тухайгаа тэдэнэр баяр баясхалантайгаар элидхэбэ — түсэбhөө гадуур 30 гара мянган тонно «галта шулуун» эндэhээ эльгээгдээ.

Бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсожо, В. П. Батушевай хүтэлбэрилдэг 3-дахи участогай нүүрhэшэдэй бригада 9 hарынгаа түсэбые 118 процент дүүргэжэ, эршэтэ ажалаараа шалгарба. Экскаваторай машинистнууд П. Астафьев, Ф. Бакшеев, Э. Штейнфельд, В. Фитих гэгшэд халаа-найнгаа даабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлнэ.

Иимэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлэй, оролдолгын ашаар уурхайн коллектив продукци гаргаха 9 hарынгаа түсэбые 100,7 процент, мүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабариие 100,3 процент дүүргэжэ шадаа.

Нүүрhэ малтагшад ажалайнгаа амжалтануудые бүгэдэ арадай hайндэр — совет Конституциин үдэрэ зорюулна.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

Хэжэнгын районой Загаhатын совхозой комбайнеряууд Цыден, Найдэн Тыпшеевүүд, Владимир, Александр Пинтаевууд, Михаил Абакшинов, Николай Ананин, Владимир Хабутов, Ажалай Улаан Тугай орденто Доржо Даржаев гэгшэд халаанайнгаа нормо 140—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Совхозой дүй дуршэлтэй механизатор Доржо Даржаев; 2. Комбайнууд hубарилдана.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХУРЯАЛГА ДҮҮРЭНТЭБЭ

Манай ажахы район соогоо эгээл ехэ газарта хартаабха таридаг юм. Жэшээнь, байгша ондо 240 гектарта хартаабха ургуулаабди.

Энэ ургамалые хаhа сагтань, hайнаар бэлдэгдэhэн полинууд дээрэ агротехникын нарин заабариин ёhоор тараад, ургасынь хойноhоо ханалгатайгаар харууhалжа шадаhанай ашаар хартаабхашаднай мүнөө бараг hайн ургаса абажа байна. Тусхайлбал, колхоз соогоо эгээл түрүүлэн ургасаяа хуряажа эхэлhэн Еловско отделениин А. И. Усольцевой хүтэлбэрилдэг звеногойхид гектар бүриhөө дунда зэргээр 95 — 100 центнер хартаабха абана. Тэдэнэй удаа Ахалигай, Түхэрэнэй отделенинүүдтэ хартаабха малтагдажа эхилээд, баhал hайн ургаса хуряагдана.

Ажахыдамнай мүнөө хартаабха хуряалгада 11 комбайн хүдэлнэ. Тэдэнээ гурбан отделенидэ хубаарилжа табяад хүдэлгэнэбди. Тиигэжэ бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, эршэмтэйгээр ажаллажа, хартаабхынгаа ургасые хүдэлмэриин 15 үдэр соо хуряажа абаха зорилготойбди.

Сентябриин 21-эй мэдээгээр 150 шахуу гектарай ургаса малтагдаад, 5300 үлүүтэй центнер хартаабха абтаа. Хура бороогой ходо орожо hаатуулаашье hаань, илангаяа Еловско отделениинхид хартаабхынгаа ургаса түргэнөөр, hайн шанартайгаар хуряажа абана гэжэ онсолон тэмдэглэхээр. Эндэхи хартаабхашад бүхы ургасынгаа хахадhаа hуулгүй ехэнхиие малтажа абанхай. Звеное даагша А. И. Усольцев хажуудаа дүршэлтэй механизатор Н. Н. Нефедьев, мүн аха дүүнэр Владимир, Иван Усольцевууд, В. Д. Домышев, Ф. Ф. Булыгин болон бусадай агрегадууд нэгэшье hаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ. Хартаабхые шорой шоройhоонь сэбэрлэхэ, томо жэжэрнь илгаха, ашаха, буулгаха хүдэлмэридэ Улаан-Үдын төмэр замай техникумэй hурагшад ехэ оролдосотойгоор ажаллана.

Бидэ энэ жэлдэ хэрэглэгшэдтэеэ урид договор баталаад, хартаабхаяа поли дээрэhээнь сэхэ тэдэндэ ашажа ябуулнабди. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын ОРС-нуудта хамта 780 тонно, плодоовощной заводто — 140 тонно, Байгалай ОРС-до — 180 тонно хартаабха ашажа ябуулха ёhотойбди. Тэрэнhээ гадна, үлэhэн хартаабхаяа hайнаар сэбэрлэжэ, илгажа, үрэhэ хүрэнгэдэ хаахабди. Бүхыдөө 50 тонно эрхим шанартай үрэhэн хэрэгтэй. Үрэhэнэй хартаабха хадагалха хранилищияа сэбэрлэжэ, заhабарилжа, hайнаар бэлдээ hэмди.

Поли дээрэhээ абтаhан бүхы хартаабха шэгнэгдээд, нарин тоо бүридхэлдэ абтана. Хаана, ямар организацида хэды шэнээн хартаабха ашагдажа ябуулагдааб гэжэ хуу наринаар фактурлагдана, дансада бэшэгдэнэ.

В. НАЗИМОВ,
Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхозой ахамад агроном.

ХАРУУҺАНАЙ АШААР

Элхиин ажалша бэрхэ хонишод коммунистнууд Дампил Сондуевич Эрдынеев, Энхэ Бадмаевич Батуев жэлhээ жэлдэ амжалтатай гарана. Энэ жэлдэ Э. Б. Батуев 1095 хонидые харууhалхадаа, нэгэшье гарзада оруулангүй гаража, нооhо тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэв. Тэрэшэлэн Д. С. Эрдынеев 800 гаран түлгэ hайнаар ондо оруулаад, нооhо ехээр хайшалжа, нэмэлтэ түлбэридэ хүртэhэн байна. Эдэ хонишод hүрэгүүдээ бэлшээн таргалуулжа, бэлэдхэлэй пунктда тушаахаяа байна.

Энэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо (Загарай) дуршэл шадабаритай хонишод олон юм. Хонишод Жалсан Пунцуков, Дари Ракшаева гэгшэд түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана. Эдэнэр мүн лэ нооhо үйлэдбэрилхэ даабаряа дүүргэнхэй.

Р. ШИРАБОН,
хүдөө бэшэгшэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

М. ГОРЬКИИН НЭРЭМЖЭТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА НАУЧНА БИБЛИОТЕКЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй СОЁЛОЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Библиотекын хэрэгэй хүгжэлтын, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ библиотекэнүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ талаар габьяатай байhанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Бадаева Нонна Ивановнада — ном бүридхэлгын таhагые даагша.

Осодоева Екатерина Фёдоровнада — ахалагша библиотекарь.

Савинова Ванда Владимировнада — директорэй орлогшо.

Столярова Елена Даниловнада — ахалагша библиотекарь.

Тумунова Эльвира Фёдоровнада — ахамад библиотекарь.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной августын 26.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

М. ГОРЬКИИН НЭРЭМЖЭТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА НАУЧНА БИБЛИОТЕКЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хүн зоной дунда ном тарааха талаар эдэбхитэй ажал ябуулhанайнь түлөө М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска научна библиотекын байгуулагдаhаар 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Баранова Гертруда Викторовнае — хангалгын таhагые даагша.

Данилова Любовь Семёновнае — ном хадагалалгын таhагые даагша.

Солдатова Людмила Иосифовнае — ахалагша библиотекарь.

Убеева Галина Борисовнае — научно-методическа таhагые даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной августын 26.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

РЕСПУБЛИКЫН СТРАХОВАНИИН ОРГАНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдэлмэридөө үндэр үрэ дүн харуулhанайнь түлөө, СССР-эй Гүрэнэй страхованиин 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Арефьев Михаил Трифоновичые — гүрэнэй страхованиин Хориин райондохи инспекциин начальник.

Бартаева Дарима Шагдаровнае — гүрэнэй страхованиин Ахын райондохи инспекциин ахамад бухгалтер.

Меринов Александр Васильевичые — гүрэнэй страхованиин Прибайкалиин райондохи инспекциин начальник.

Посельская Екатерина Федоровнае — гүрэнэй страхованиин Мухар-Шэбэрэй райондохи инспекциин начальник.

Хандажапов Содном Банзаракцаевичые — гүрэнэй страхованиин Улаан-Үдын Октябрьска райондохи инспекциин начальник.

Шевелев Александр Иннокентьевичые — Госстрахай Буряадай АССР-тэхи управлениин начальнигай орлогшо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Секретарнин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. КОЗУЛИНА.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 1.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: ТООСООН БАҺУНГАЛТА

КОММУНИСТНУУД ҮГЭ АБАНА

Манай коллективэй гол хүсэн партиин 120 гаран гэшүүд болоно. Тэдэнэр үйлэдбэриин шухала участогуудта худалдэг юм.

Партийна булэгүүдэй болон цехүүдэй тоосоото-һунгалтын хаа үнгэрһэн суглаанууд дээрэ жэлэй туршада хэһэн ажал тухайгаа тодорхой баримтануудтайгаар хөөрэлдэһэн байнабди. Үйлэдбэрые томоцохоо, нүүрһэ абалгын онол аргануудые һайжаруулха талаар һүүлшын жэлнүүдтэ ехэ юумэн хэгдээ. Оньһоржуулагдамал комплекснуудые хэрэглэлһэнэй ашаар шахтын хэжэлгэ һайнаар хүдэлхэ аргатай болоо. Арбадахи табан жэлэй туршада 2 миллион 556 мянган тонно нүүрһэн газар доронһоо малтагдаһан байна. Коммунист В. С. Можаровай хүтэлбэридэг комплексно бригада түсэбһөө гадуур 9,7 мянган тонно нүүрһэ абаа юм. Тиихэдэ КПСС-эй гэшүүн Б. С. Бальжиевай толгойлдог проходческо бригада 8 километр шахуу гэхэ гү, али эндэхи орёо хүшэр геологическа байдалда эгээн бүтээсэтэй малталга хээ.

Түсэбтэ даабаринууд болон абаһан уялгануудаа дүүргэхэ талаар манай коллектив байгша ондо амжалтатайгаар хүдэлнэ. Хараалагдаһан 894 тоннын орондо сүүдхэдэ 910 тонно «хара алтан» малтагдана. Коммунистнууд ажалай үльгэр жэшээ харуулан, социалис мүрысөөнэй манлайда ябана. Энэ жэлэйнгээ түсэб үүрэн дүүргэхэ арга боломжо дүүрэн бии.

Үндэр эрилтын оршон байдалда үнгэрһэн суглаанууд дээрэ коммунистнууд үйлэдбэриин шиидхэхэ асуудалнуудта онсо анхаралаа хандуулжа, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалаа саашадаһан һайжаруулха арга боломжонууд тухай хөөрэлдөө.

—Нүүрһэнэй нөөсые ехэ болгохо зорилготойгоор удахаи, 6-дахи горизонтын хэбээшэ хүрэхэ газар малталгын хүдэлмэрине түргэдхэхэ ёһотойбди,—гэжэ партиин гэшүүн, техническэ наукын кандидат, проходчик Н. В. Брянский хэлээ.

—Шэнэ уурхай бэлэдхэхэ тусхай проходческо участок байгуулаад, эндэ хүдэлхэ коллективые дүршэл, мэргэжэлтэй кадрнуудаар бүридхэхэ шухала, — гэжэ горно мастер, коммунист Ю. П. Орешников һанамжаа оруулаа.

—Технологическа ба ажалай гурим сахиха талаар алдуунууд ушарна, инженернэ асуудалнуудые шиидхэхэ талаар дутагдалнууд бии, — гээд, электрослесарь, партгруппорг Н. В. Хавронов тэмдэглэбэ.

Үйлэдбэриие гүйсэд оньһоржуулха, ашаг үрыень һайжаруулха, ажалай журам дээшэлүүлхэ асуудалнуудта олон коммунистнууд тоггообо. Тусхайлбал, технологическа комплекснуудые болон вентиляциин түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн шэнэдхэхэ хэрэгые үнжэгайруулхагүй гэһэн эрилтэ цех бүхэнэй суглаан дээрэ эриэ шууд табигдаба.

Гэхэтэй хамта коммунистын өөрын хариуусала, жэшээтэ үүргэ дээшэлүүлхэ тухай шанга хөөрэлдөөн болоо.

—Манай цехэй организацида 33 коммунист тоологдог. Нүүрһэ малталга 17, проходческо бригадада 4 коммунист хүдэлнэ. Энэмнай бага бэшэ хүсэн гэжэ тэмдэглэлтэй. Гэбэшье партиин зарим гэшүүд хубиингаа ажал хараад лэ, коллективэйнгээ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлхэ гэһэн эдэбхи, үүсхэл гарганагүй,—гэжэ 7/3 шахтын участогай начальник М. Д. Власов хэлэхэ зуураа,—коммунист бүхэнэй ниитын даабаритай байхын, өөрыгөө жэшээтэ ажал хэрэгээр бусадые дахуулха асуудалнуудта тоггоо.

Ажалай журам сахиха тухай коммунист проходчик Д. С. Эрхитуев нигэжэ хэлэбэ.

—Үйлэдбэриин эмхидхэлдэ дутуу дундануудa үшөө ушардаг гэшэ. Жэшээлхэдэ, забаралгын халаанай хүдэлмэришэд нүүрһэшэдтэй хамта үглөөнэй 5 часта газар доро ороно. Харин дирекци, инженерно-техническэ албан 8 часһаа хүдэлжэ эхилнэ. Забаралгын асуудалнуудые тэрэ албанай хабаадалга, дурадхалга, зүбшэлгүйгөөр шиидхэхын аргагүй. Тиимэһээ забаралгашад зарим ушарнуудта миин байха болодог. Коммунистнуудай дурадхалаар тэдэнэй халаанине инженерно-техническэ албанай хүдэлмэриин саргай зохилдуулга бэлэй. Тэрэнһээ хойшо забаралгашад ажалай бүтээс дээшэлээ. Теэд һаянай дахин хуушан гуримдань оруулжархиба. Тиимэһээ забаралгашадай ажал ахин бага байна болоо. Энэ тон буруу шиидхэбэри. Коммунистнуудай һанамжа, дурадхалнуудта дирекци бодомжотойгоор, анхаралтайгаар хандаха ёһотой.

—Ажалда гараһагүй, хожомдохо, тэлэрүүлэлгэ гаргэтэ орохо ушар үзэгдэнэ. Иимэ ябадалнуудтай ганса хүтэлбэрилэгы тушаалтан тэмсэхэ бэшэ, бүхы коммунистнууд эриэ тэмсэхэ уялгатай,—гэжэ жэнрэй эрхим маршэн Н. В. Ли-цисю шүүмжэлбэ.

Шахтын дирекциин урда хэдэн эрилтэ, гүйлтэ коммунистнууд табиһан байна. Нэгэдэхээр, хамнабариин үйлэдбэриин, ниитэ электромеханическэ мастерскойн хүдэлмэрине эриэ шууд һайжаруулха шухала байһанда тоггоо. Юуб гэхэдэ, түс мастерскойн хүдэлмэришэд (ахамад механик К. М. Постников) оньһон комплексые бусад түхеэрэлгэнүүдые забаралгатай ажалые хододоо үнжэгайруулһаабда гадна, захилые хайша хэрэгээр, муу шанартайгаар бэелүүлнэ. Хоёрдохёор, залуу халаанине һурган хүдэлгэхэ эрхэ байдал үгы гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Гурбадахаар, ажалай болон ажабайдалай шиидхэгдээгүй байһан асуудалнуудта дирекци гол анхаралаа хандуулха ёһотой гэһэн эрилтэ табигдана.

—Мүнөө болотор автотранспортын асуудал шиидхэгдэнэгүй. Ажалдаа ошохо, ерэхэдэ мүнөөхил ашаанай машина дээрэ һэгэрүүлибди. Халуун эдеэн бэлэдхэлгэдэнэгүй. Душ болон хубсаһаа һэлгэн хатааха газар һайнаар түхеэрэгдэнэгүй. Хүдэлмэриин түсхай хубсаһан болзорто үгтэнэгүй,—гэхэ мэтын асуудалнуудые А. С. Статкевич хөндөө.

Ингээд тобшолон хэлэхэдэ, иимэ удхатай, шүүмжэлхы шэнжэтэй, үйлэдбэриин болон бүхы асуудалнуудта бодомжотойгоор хандаһан хөөрэлдөөн манай коммунистнуудай эдэбхи, үүсхэлые гаргалгэ, ажалай түлэ сэдьхэлдэ зобоохо ябадалые харуулна ха юм. Дурадхал, һанамжа бүхэнине тэмдэглэлдөө абаад, коммунистнуудай өөһэдынь хабаадалгатайгаар дүтөү ундаануудаа усадхажа, үйлэдбэриин саашадахи хүгжэлтэдэ тодорхой нүлөө үзүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан байнабди.

П. ФОРТУШЕНКО,
«Гусиноозерская» шахтын парторганизациин секретарь.

Зэдын районой «Коммунизм» колхозой түрүү хонишон Ханда Чойдонович Дымбрылов арба гаран жэлэй туршада хонишоноор ажаллана. Тэрэ жэл бүри зуун эхэ хонинhоо 100 хурьга абажа, тобир таргаар юм. Харин үнгэрһэн жэлдэ тэрэ зуун хонин бүринһөө хурьга абажа, бүри дээгүүр амжалта түйлаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зэдын районой «Коммунизм» колхозой түрүү хонишон, КПСС-эй гэшүүн Х. Ч. Дымбрылов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ЭРШЭТЭ АЖАЛАЙ ОХИН

Хүн ажал дээрэ шадамар бэрхээ харуулдаг гээшэ ааб даа. Тиимэһээ хүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэлые элсүүлжэ, үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ ехэ удха шанартай үбһэ, таряа хуряалгын хаһые һайнаар үнгэргэхын тула манай совхозой партийна комитет үзэл сурталай-политическэ, ойлгууламжын нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Энэ ган гасуурта нэрбэгдэжэ, ургасын муу гараһан жэлдэ урда урдынхиһаа һайнаар, шударгы бэрхээр ажаллахын, ехэ юумэ хэхэ, бүтээхын тула үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха шухала гэжэ манай партийна организациин коммунистнууд, агитатор болон политинформаторнууд һайн ойлгоно.

Энээн дээрэһээ тэжээл бэлэдхэлгын урда тээ манай нютагай коммунистнууд болон совхозой эдэбхитэд сугларжа, бэелүүлхэ зорилгоёо зүбшэн хэлсээ. Иимэрхүү суглаан мүн таряа хуряалгын урда тээ болоһон байна.

Үбһэндэ гарахын урда тээ партийна нээмэл суглаан дээрэ өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзөө һэмди. Ногоо һайнтай сабшалан хуряахаар дүй дүршэл ехэтэй коммунистнууд П. Ш. Эрдынеев, А. И. Снетков, А. И. Козлов, А. Э. Жапов, О. Т. Тагаров гэгшэдэй хүтэлбэри доро звенонуудые эмхидхэхэ гэжэ шиидхэгдээ бэлэй. Тиигэжэ 8 звеногой 5-ыень коммунистнууд толгойлһон юм.

Тэжээл бэлэдхэлгын үедэ партийно-комсомолой 8 бүлэг байгуулагдаа. Энэ бүлэгүүдтэ хамтадаа 21 коммунист, 57 комсомолшууд хүдэлбэ. Бүгэдөөрэн энэмнай нилээд ехэ хүсэн болоно гээшэ ааб даа. Гадна парткомой гэшүүн бүхэн заатагүй нэгэ звеное хинамжалхаар уялгалагдаа.

Эдэ коммунистнууд өөһэдынгөө бүлэг бүриин ажалшадай дунда эмхидхэлэй болон ойлгууламжын яһала ехэ хүдэлмэри хэнэ. Тэдэнэр орон доторхи, мүн уласхоорондын асуудалаар богонихон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, хүн бүхэнэй урма зоригыень бадаруулха, һайнаар хүдэлжэ, малдаа үбэлэй үедэ бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхыень уряалдаг байгаа. Мүнөөшье энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

Юуб гэхэдэ, таряа хуряалгын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябажа байна.

Тиихэдэ, социалис мүрысөөнэй гурим таарамжатай зохидоор зохёогдожо, үбһэ хуряалгын звено бүхэндэ дуулгагдаһан, үгтэһэн. Долоон хоног бүри нэгэ удаа тэдэнэй ажалай дүн согсологдодог байна. Звено бүридэ ажалайнь дүн үдэр бүри гаргагдадаг заншалтай.

Совхозой түб тосхондо социалис мүрысөөндэ илагшадай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай алдар солын туг үргэгдэнэ. Тэдэнэй ажал хүдэлмэри тухай хөөрэһэн ханын һонин гаргагдана. «Сахилгаан хуудаһан», «Үдэрэй һонин», «Хэн эрхимлэһэб» гэхэ мэтэ ханын газетэнүүдтэ ажал дээрэ шалгарһан нүхэд тухайгаа зон һонирхон уншадаг. Мүн һальхай зайданаар ажалдаа хандадаг зарим нэгэн «Адага», «Сошордомо дохёо» гэхэ мэтэ хуудаһануудта бэшэгдэжэ, аягүй байдалда ородог гээшэ.

Коммунистнуудһаа бүридэһэн агитаторнууд үбһэ хуряагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа совхозойнгоо үдэр бүриин ажал хэрэгтэй танилсуулнад. Энээн дээрэһээ совхозой партийна комитет коммунистнуудай болон агитаторнуудай үүргэ аргагүй ехэ гэжэ тоолоно. Тиимэһээ тэдэнине дэмжэнэ.

Мүнөө үбһэшэд, таряашадта агитаторнууд, политинформаторнууд ходо ошожо, зохисотой хөөрэлдөөнүүдые үнгэрэнэд. Энэ хүдэлмэри графигай ёһоор ябуулагдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Гадна ажалшадые уран һайханай талаар хангаха хэрэгтэ анхарал хандуулнабди. Тэдэнэр графигаа алдангүй үбһэшэдтэ, таряашадта, механизаторнуудта ошожо, бэлиг шадабарияа харуулна. Гоё һайхан дуу дуулажа, уян нугархай хатар гүйсэдхэжэ, тэдэнэй сэдьхэл зүрхыень баясуулнад.

Үшөө тиихэдэ тарян ажалда, үбһэ хуряалгада ябажа байһан хүн зониие худалдаа наймаанай талаар хангаха гэшэ политическэ шухала удха шанартай хүдэлмэри гэжэ совхозой партком тоолоно. Энээн дээрэһээ уран һайханай бүлгэмөөрхидтэй хамта наймаашад, медицинын хүдэлмэрилэгшэд ябалсана. «Знание» бүлгэмэй эхин организациин лекторнууд тэдэнэртэй суг ошолсожо, лекцинүүдые уншанад.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин түсэбэй ёһоор, кинофильмнүүд харуулагдаха ёһотой. Тэдэнэр байд гээд лэ шэнэ кино абаашажа, отогтонь харуулна.

Эдэ бүхы хүдэлмэримнай хүн зоной эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлжэ, ажалдаа амжалта түйлахадань нилээд ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Совхоздомнай малай тэжээл яһала бэлэдхэгдэжэ байна. Тиихэдэ механизаторнууд ургаһан таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын түлөө эршэмтэйгээр ажаллана. Мүнөө үедэ 1750 тонно үбһэн сомогдобо. Ган гасуурта жэлэй энэ бэрхэтэй хаһада энэмнай яһала ехэ тэжээл болоно. Эдэ үдэрнүүдтэ 1063 тонно сенаж дарагдаа. Энэ шэмэтэ тэжээл үбэлэй үедэ малшадта аргагүй ехэ туһа хүргэдэг. Энээниие бэлэдхэхэдээ совхозоймнай ажалшад тусхай холисо нэмэһэн байна. Мүн иимэ холисотойгоор силос дарагдана.

Совхозой партийна комитет, тэрэнэй бюрогой гэшүүд ургаһан таряагаа, ногоон һолоомоёо богони болзор соо, гээлтэ хоролтогүйгөөр, һайн шанартайгаар хуряажа абаха хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулна.

Тиимэһээ механизаторнууд, комбайнер, трактористнууд болон тарян ажалда хабаадаһан бусад хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ горитойхон хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Ямаршье һаань, ургасаяа һайнаар абажа, ерэхэ жэлэй ургасада газараа бэлдэхэ болонобди. Мүн гараһан һолоомоёо малайнгаа байрада зөөхэ ехэ ажал хүлеэнэ.

Энээн дээрэһээ эдэ үдэрнүүдтэ агитаторнууд болон политинформаторнууд ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр саг үргэлжэ ганса өөһэдынгөө ажабайдал тухай хөөрэхэ бэшэ, мүн район, республика, орон доторхи байдалтай танилсуулна.

Парти болон правительствын һүүлшын документнүүдтэй танилсуулжа, тэдэнэй гүнзэгы удха шанарые үргэн олонниитэдэ ойлгуулхын түлөө бүхы оролдолгоёо зорюулнабди.

Мүнөө партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхаар эрмэлзэн хүдэлжэ байһан манай совхозой ажалшад ниитынгээ малда үбһэ тэжээл шадаал һаа ехээр бэлэдхэжэ, шэнэ ургасаяа һайн шанартайгаар, сүм хуряажа абаха байха гэжэ найданабди.

Ю. ДАШИЕВ,
Хориин районой Анаагай совхозой парткомой секретарь.

ОЛОН МЭРГЭЖЭЛТЭЙ

Алексей Пантелеев бүри бага наһанһаа трактор, машинада ехэ дуратай байһан. 1964 ондо Түнхэнэй 7-дохи СПТУ дүүргэжэ тракторист-машинистын мэргэжэлтэй болоод, ДТ-54 түхэлэй трактор тушаажа абахадаа, тэрэ зориһондоо одоошье хүрэбэб гэжэ мэдүүлһэн гэхэ.

Түрүүшын жэлдэ тэрээгээрээ газар хахалжа, ажахы соогоо түрүү трактористнуудай нэгэн болоһон байгаа.

Алексей Иннокентьевич мүнөө 18-дахи жэлээ трактор агтые жолоодожо ябана. Энэ нүхэрнай эрхим тракторист байхынгаа хажуугаар, комбайнерай, электро-гагнуурщын, слесариин, сантехнигэй мэргэжэлтэй болонхой. Тиимэһээл нютаг нугынгаа хүн зондо хүндэтэй болоо.

Олон жэлэй туршада механизатораар хүдэлжэ, дүй дүршэл ехэтэй болоһон Алексей Иннокентьевич залуушуулай ёһотойл һурган хүмүүжүүлэгшэ болонхой. Тэрэ нилээд олон залуушуулые, тэрэ тоодо хоёр дүүнэрээ, өөрынгөө мэргэжэлдэ һургаа. Залуу механизаторнууд машина, тракторай эбдэрхэдэ, тэрээндэл ерэжэ заһуулдаг.

Түрүү механизаторай хэхэгүй хүдэлмэри үгы тоотой. Таряа хуряалгын халуун хаһада комбайнер болоод ябадаг, малай үбэлжэлгын хариуусалгатай үедэ фермэ дээрэ ошоод, кочегар-заправщигай уялга дүүргэдэг. Үнгэрэгшэ зун ДТ-25 түхэлэй трактор тушаажа абаад, үбһэшэдэй звенонуудта 100 гаран гектар сабшалан һайн шанартайгаар сабшажа үгөө. Ганса тэжээл бэлэдхэлгын үедэ Алексей Иннокентьевич хоёр дахин мүнгэн шанда хүртөө бэлэй.

Б. БИРБАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

СССР-эй КОНСТИТУЦИИН ҮДЭРЫЕ УГТУУЛАН

СОВЕТ НАЦИНУУДА[Й] НЭГЭДЭЛ

«Манай республикануудай туд бүхэнэй экономическа ба социальна хурдан түргэн хүгжэлтэ эдэниие али бүхы талаарнь ойртуулан дүтэлүүлхэ хэрэгые түргэдхэдэг байна», — гэжэ партиин XXVI съездэ КПСС-эй ЦК-гай Тоосоото элидхэл дотор тэмдэглэгдээ һэн. Манай олонациональна гүрэнэй социалис байгуулалтын түүхэтэ бүхы дүй дүршэл энээн тухай тодорхойгоор элирхэйлэн гэршэлнэ. Хүн зоной тоо бүридхэл абалгын һүүлэй баримта мэдээнүүдэй ёһоор, 500 — 900-һаа эхилээд (алеудууд, нганасанууд, негидалецууд, тофаларнууд, юкагирнууд), 137 миллион хүнһөө бүридэдэг (ородууд) 100 гаран арад үндэһэтэд манай орон дотор ажаһууна. Эдэнэй ойртон дүтэлэлсэлгэ улам эли бодо болоожо байнхай.

АРАДУУДАЙ ЭКОНОМИКО БА СОЕЛОЙ ОЙРТОЛСОЛГО

Нэгэ нэгээ дарлан мүлжэнгүй, эрхэ сүлөөтэйгөөр хүгжэхэ аргатай байһыень соносхоһон Россиин арадуудай эрхэнүүдэй декларациие РСФСР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй 1917 оной ноябриин 2-то (15-да) баталан абахадань, баруунай оронуудай олохон хүнүүд этигэжэ ядангяар үгтаа һэн. Теэд яахаб, энэ талаар һэжэглэхэ үндэһэ баримташье бии байгаа: Агуухэ Француз революциин «Эрхэ сүлөө, Адли тэгшэ байдал, Аха нүхэсэл» гэһэн уряа лозунгнууд бэелүүлэгдээгүй байгаа бшуу. Үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые усадхан зайсуулжа, урдын колониальна шахуу заха булангуудай гээгдэнги байдалые һайжаруулха, национальна гүрэн түрэ, али бүхы талаараа хүгжэлтэ түгэс экономико ба өөрсэ янзын соёл культуратай ниитэ нэгэн системэ байгуулха гэхэ мэтын шухала зорилгонуудые эршэмтэйгээр бэелүүлжэ эхилһэнээ Советүүдэй Республика гэршэлэн харуулаа һэн.

Айхабтар орёо ехэ асуудалнууд табигдаба. Ороной Зүүн нютагуудта ажаһуудаг хүн зон бүлтадаа шахуу үзэг бэшэггүй байгаа гээд тэмдэглэлтэй. Энээниие усадхан зайсуулхын тула хэдэн зуугаад жэл хэрэгтэй болохо гэжэ тоолодог һэн. Зүгөөр энээниие арба гаран жэл соо усадхан зайсуулһан юм. Гушаад онуудта манай орон дотор бүгэдэ ниитын эхин һуралсал бии болгогдожо, хаа хаанагүй үхибүүдые түрэл хэлэн дээрэнь һургадаг болоһон байгаа. Тиигэжэ табяад бага яһатан өөһэдын үзэг бэшэгтэй болоо һэн. Национальна литературанууд, искусствын заншалта ба шэнэ зүйлнүүд хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэбэ.

Илангаяа Зүүн зүгтэ түйлай ехэ амжалтанууд түйлагдаһан байгаа. Жэшээнь, 1918 он болотор Дунда Азиин республиканuудта нэгэшье дээдэ һургуули үгы байһан юм. Мүнөө хэдэн арбаад дээдэ һургуулитай болонхой. 10 мянган хүн зондо хүртэсөөр эндэхи студентнэрэй тоо Швеци, ФРГ, Англи болон Австралиинхиһаа дээшэ гараһан байна. Бүхы мэргэжэлнүүдээр национальна интеллигенци ургаа. Өөрсэ янзын соёл культурануудай һалбаран хүгжэлгэ арадуудые дэлгэр баян болгоһон, эдэнэй хоорондохи холбоо барисаае үргэдхэн бэхижүүлһэн байха юм.

Экономикын хүгжэлтэ дэбжэлтэ тухай мүн лэ иимэ юумэ хэлэжэ болоно. Нютаг нютагай онсо эрхэ байдалтайшье һаань, али бүхы хүгжэлтые тааруулан табиха, эрдэм техникын, индустриин түрүү дүй дүршэлдэ түшэглэхэ гэһэн хараа шэглэл бэелүүлһэн байгаа. 1913 онойхитой жэшэбэл, мүнөө орон доторнай бүхыдөө промышленна продукциин хэмжээн 160-һаа үлүү дахин ургаһан байна. Энэ үе соо урдандаа ахир тулюур байһан районуудта бүри ехэ ургалта түйлагдаа: Казахстанда 240 дахин, Киргизидэ 330 дахин. Хаа хаанагүй мүнөөнэй олон һалбаритай үйлэдбэри, хангалга байгуулагданхай.

ХАБА ШАДАЛЫНЬ УРГАН ДЭЭШЭЛЭЭ

Манай орон дотор гээгдэнги заха хизаар үнихэнэй үгы болонхой. Хүгжэлтын гол шэглэлнүүдтэ хүсэ болон хэрэгсэлнүүдые түсэбэй ёһоор үргэдхэлгэ түүхэтэ богонихон болзор соо шэнэдхэн хубилгахада туһалһан байна. Соёлой хубисхал болон индустрижүүлгэ тухай эндэ хэлэгдэнэ. Нацинуудай нэгэ нэгэндээ элдэб янзын туһа хүргэлгэ, нэн түрүүн ород арадай үнэн зүрхэнэй туһаламжа эндэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэһэн байха юм. Харилсаа холбоон эдэниие улам ойртуулаа. Эдэ бүгэдые дүй дүршэл элишэлэн харуулна: Туркестано-Сибириин түмэр замые барилгада, Казахстанай шэнэ газарые элдүүрилгэдэ, газарай хүдэлэлгын һүүлээр Ташкентые һэргээн шэнэдхэлгэдэ бүхы оромнай хабаадалсаа һэн.

Мүнөөшье 80 гаран үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хабаадана. Саашадаашье РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьһэтэ нютагуудай хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ гэхэ мэтын шэнэ шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хамтаараа хүсэ шадалаа элсүүлхэ байһамнай элитэ. Дунда Азиин республиканууд мэргэжэлтэдээр Россиин Федерацида туһална. Жэшээнь, имагтал һүүлэй жэлнүүдтэ Хара бэшэ хүрьһэтэ ба Россиин бусад районуудта хүдэлхэеэ олон мянгаад хүбүүд, басагад Таджикистанһаа ерэһэн байгаа

Үнэхөөрөөшье, бүхы орон доторнай хүн зоной 63 процентынь хото городуудта ажаһуудаг һаань, мүнөө дээрээ Дунда Азиин республикануудай хото городуудта ажаһуугшадай хубитань 35—48 процент болоно. Саашадаа энэ районой хүгжэлтэ ажалай ехэ хүсые сүлөөлхэ арга олгохо байна. Тэндэ социальна ба мэргэжэлээ шэлэхэ асуудалые нарижуулан һайжаруулха шухала. Хүдөөдэ ажаһуудаг залуушуул хотын мэргэжэлнүүдые шудалха зэргэтэй. Иишэ тиишээ нүүхэдэнь, тэдээндэ эмхидхэлэй ба материальна туһаламжа үзүүлхэ шухала. Эдэ бүхы асуудалнууд юрын бэшэшье һаа, шиидхэгдэмээр байна.

Хара бэшэ хүрьһэтэ нютагуудта агропромышленна комплексые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ гэхэ Сибириин баян һаа, хүйтэн шэмэр зоной һуурижан түб хизаар нютагуудта сэнэй—түүхэй эдэй ялигуудые ашаглаһ мэтын программануу елүүлхэ аргатайбди, республикануудай, экономико болон соё гэн ехэ харилсаа хадаа амжалтымнай дэһэн болоно.

НАЦИНУУДАЙ ОЙ[РТОЛСОЛГО] ДҮТЭЛЭЛСЭЛГЫН ҮНДЭҺЭН

Ондо ондоо үндэһ най хүнүүдэй хуби ниилүүлжэ, гэр бүлэ манай орон дотор дай улам ойртолсо һые элирхэйлэн, гэ Үндэһэ яһанай хоор харилсаа холбоое бүри нягта, бата бэх голго тэдэнэй эб эе батадхана бшуу. Ондо ниинь юугээрээ шууд хэдэ, СССР-тэ ондо үндэһэ яһатанһаа гэр бүлэнүүд юрын ришье бата бэхи бай Ондо ондоо нацинуу али расын түлөөлэгш бүлэ бололго нэгэ дадаха, һанал бодол голсохо ябадалда түбэгүүдые ушаруул жэ баруунай оронуу дэглэгдэдэг байна.

Манай орон дотор нальна харилсаанай асуудалнууд шиидхэ жэ хэлэхые хүсэн СССР мэтын иимэ ехэ, олон үндэһэ яһ бүридэдэг гүрэнэй түргэн хүгжэлтэ шухала асуудалнууд на бшуу. Эдэ бүгэд щество хододоо мэдэжэ байдаг юм. 1980 онуудта КПСС- гай, СССР-эй Мини дэй Советэй абаһан нууд, хэмжээнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ. Р эй автономито округ хай шэнэ хуули, Дун да уһалууриин түх нүүдые үргэдхэлгэ, ба соёлой ургалтын, Тува болон Буряад то зүгэй арадуудай даг нютагуудта хамгаалга хүгжөөлг мэлтэ эрхэ нүхэсэл энэ талаар дурдажа «1981 — 1985 онууд 1990 он хүрэтэр СССР-эй Экономическ социальна хүгжэлт шэглэлнүүд» республ дай хоорондохи холбоое бэхижүүлхэ түсэб найруулан хай.

Шухала асуудалну гэбэшье эдэние бүхы эрхэ бай КПСС-эй XXVI съезд Л. И. Брежнев дэглээ һэн: «Совет дай нэгэдэл мүнөө зээнэйхиһээ бата б Социальна ба интер нальна шэнэ нэгэдэл совет арадай жагса рилсаа холбоон энэ до хурсаар гэршэлн

Масхуд ДЖУН[УСОВ],
философиин эрдэмэй профессор

БАМ-һаа МЭДЭЭСЭНЭ

ШЭНЭ ОТРЯД

БАМ-ай Буряадай участогта эдэ үдэрнүүдтэ шэнэ хүсэн нэмэбэ — Ленинградай 26 залуу хүбүүд, басагад агуу ехэ барилгада хабаадалсахаяа эндэ ерээ. Энэмнай Нева мүрэнэй эрьеһээ БАМ-да хүдэлхэеэ ерэһэн зургаадахи отряд гээшэ. Тэдэнэр 648-дахи барилга-хабсаралгын поездын бүридэлдэ оруулагданхай. Тиихэдээ энэ поездын хүдэлмэришэдэй 50 процентнь революциин үлгы хотын түлөөлэгшэд болобо.

Тус отрядай гэшүүд энэ жэлэй май һараһаа август болотор Ленинградай Ижорско заводто хүдэлжэ, барилгашадай элдэб мэргэжэлдэ һураһан юм. Областиин барилгын элдэб объектнүүдтэ хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон Александр Биков, Геннадий Кравченко болон бусад шэн габьяата ажалаараа суурхаһаар үнинэй.

«Товарищ» гэжэ нэрэтэй отрядай командираар А. Иванов, комиссараар Ю. Жеребцов томилогдонхой. Шэнэ ерэһэн барилгашад А. И. Бурмистров, А. А. Остроухов, А. П. Тарханова гэгшэдэй бригадануудта хүдэлхөөр хубаарилагдаа.

ХҮНДЭТЭ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Николай Лузан 1975 ондо Киевэй транспортна барилгын техникум дүүргэжэ, ажалайнгаа намтар БАМ-ай барилга дээрэ эхилһэн юм. Тэрэ түрүүшээр тоннель барилгын хоёрдохи бригадада проходчигоор хүдэлжэ, ажал хэрэгтээ ханалгатайгаар хандан, эрхим амжалтаараа шалгаржа эхилбэ. Тиихэлээрнь нүхэдынь тэрэниие түрүү звеное даагшаар, уданшьегүй бригадираар һунгаа һэн.

Тэрэ үедэ эндэхи участок дээрэ бригадна подряд нэбтэрүүлэгдэжэ эхилбэ. Тон түрүүлэн энэ онол аргые Лузанай бригадынхид хэрэглэжэ, социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлдэг болобо. Амжалтаараа урмашаһан проходчигууд ажалайнгаа эршэ улам шангадхан, 770 метр утатай тоннель малтаад байна. Тоннелиин нүгөө талаһаа ажаллажа байһан С. А. Воронинной бригадынхидтай үшөө 960 метр зай дабаад уулзаха юм.

Николай Лузанай хүтэлбэрилдэг коллективтэ «БАМ-ай эрхим бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Бригадирайнь дүрэ зураг республиканска Хүндэлэлэй самбарта оруулагданхай юм. Хүндэтэй бригадирай ажалай намтарай арюун хуудаһануудта үшөө ехэ амжалтын бэшэгдэхэнь дамжаггүй.

С. БУХАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

АЛАС ДУРНЫН ХИЗААРТА

ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТНУУД МЭДЭЭСЭНЭ

АЛАС-ДУРНЫН БАРИЛГАНУУД

КПСС-эй XXVI съездын ендэр дээрэһээ нүхэр Л. И. Брежневэй үгэһэн захяа заабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула Алас-Дурнын барилгашад бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ. «...Энэ табан жэлдэ эдэ районуудта гэр байрын, бүхы социально-экономическа комплексын барилга бүри эршэтэйгээр ябуулхаар хараалнабди»,—гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ һэн.

Хизаарта хүн зондо гол анхарал хандуулагдана. Табан жэлай туршада Хабаровска хизаарта капитальна барилгын хэмжээн нэгэ хахад дахин дээшэлүүлэгдэхэ байна. Приморийн хизаарта жэл бүри 1 миллион дүрбэлжэн метр байрын гэр ашаглалгада оруулагдана. Һүүлэй жэлнүүдтэ Владивостогой гэр байрын жаса хоёр дахин ехэ болоо.

Барилгашадай ажал хэрэгүүд тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд нигэжэ хөөрэнэ.

ҮДЭР БҮРИ ШЭНЭ ГЭРНҮҮД

Владивостогой «Первая речка» гэжэ индустриин районой түхэл шэжэ хубилна. Эгээл үндэр хадануудай нэгэнэй оройдо барилгашад олон дабхар түрүүшын гэр бодхоожо байнхай.

50 мянган хүнэй ажаһууха түс микрорайоной барилга арбан нэгэдэхи табан жэлэй Владивостогой экономическа ба социальна хүгжэлтын түсэбэй нэгэ хубинь болоно. Һунгагшадай захяае хараада абажа, түсэб табигдаһан байна. Мүнөө городто үдэр бүри шэнэ гэрнүүд толлогдоно, харин табан жэлэй туршада 120 мянганһаа үсөөн бэшэ хүн шэнэ байрада орохо юм.

Владивостогой хүгжэлтын түсэб комплексноор табигдаа гэжэ горсоведэй гүйсэдкомдо ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэһэн байна. Жэшээнь, депутадуудай дурадхалаар город соо промышленна предприятинүүд баригдахаяа болёо, складуудые, гаражнуудые городой захада зөөжэ абаашахаар хараалагдана. Ниитын транспортын, соёлой-ажаһуудалай болон медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэри нарижуулан һайжаруулагдана.

Оршон тойронхи байгаалиие аршалан хамгаалхые хараалһан түсхай бүлэг түсэбтэ бии юм.

Владивосток.

ВОСТОЧНЫН ПРИЧАЛНУУД УРГАНА

Восточно портын хоердохи ээлжээе баригшад графигһаа хэдэн үдэр уридлажа ябана. 300 метр ута гол причалай обёорон ойлгогдохоор түхэл шэнжэтэй болоно, — гээд ТАСС-ай корреспондент дамжуулна.

Табан жэлэй үедэ дүрбэн терминалһаа гадна, портдо үйлэдбэриин 80 гаран барилга бодхоохоор хараалагдана. Эдэнь ехэ ашаанай контейнернүүдые заһаха завод, томо котельна, ороохо хадагалха элеваторнууд болоно. Байрын гэрнүүдые, һургуулинуудые, үхибүүдэй эмхи зургаануудые барилгада горитой мүнгэн һомологдонхой.

Находко.

ЧУКОТКЫН ХҮН ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

Чукоткын тосхонуудта индустриин аргаар барилга хэгдэнэ. Орошодто, ан үсхэбэрилэгшэдтэ, далайн ангуушадта баригдаха гэрнүүдэй блогууд болон үргэлжэ хана эндэ бүтээдэг болонхой.

«Арктика» түхэлэй шэнэ гэрнүүд Хойто зүгэй хүн зондо һайшаагдана гэжэ ТАСС-ай корреспондент бэшэнэ. Амгуема ба Конергино тосхонуудтахи совхозуудай түбэй буусануудта иимэ таарүү зохид, бүхэ гэрнүүд хабсаргагдана. Барилгын хэрэгсэлнүүд далайгаар асарагдадаг. Тиигэжэ гэрнүүд хоёр, гурба дахин түргөөр бодхоогдоно.

Чукоткодохи хүдөөгэй барилгын комбинадууд жэлдээ 40 байсатай 10—12 гэр баридаг байна. «Магадансельхозстрой» управлениин нүүдэл оньһожоруулэгдамал отрядууд тэдэниие хабсаргадаг.

ХАДЫН БООРИДОХИ ТЕПЛИЦЭНҮҮД

«Термальный» совхозой теплицын корпусууд хадын бооридо урган бодоно. Тэдэниие дулаасуулхын тула халуун аршаан булагуудай уһан хэрэглэгдэнэ.

Тус ажахы Камчаткын хүн зочние овощоор хангадаг юм. Эндэһээ жэл бүри хэдэн зуугаад центнер помидор, үгэрсэ, мангир, редис хүн зондо эльгээгдэдэг.

—Камчаткада тон богони һэрюун зунай болодог дээрэһээ овощ элеэшэжэ үрдидэггүй. тиимэһээ теплицэнүүдые бариха хараа шугам бэелүүлэгдэдэг,—гэжэ хүдөө ажахын областной управлениин начальнигай орлогшо А. Попов ТАСС-ай корреспондентдэ хэлээ.

Петропавловск-Камчатский.

СССР-эй Гүрэнэй страхованиин 60 жэлэй ойдо

ҮН ЗОНОЙ АША ТУhЫН ХЭРЭГТЭ

ндэр, октябриин 6-да эй Гүрэнэй страхованиин ой гүйсэбэ. гөө ба зөөриеэ сахин ха зорилготой гүрэнэй ованиин социально-эко- о удхань юуб гэбэл, совет арадай hуудал хэмжээ хэлбэришэ- р дээшэлүүлхэ зорилго- р парти, правительст- бэелүүлдэг хэмжээ ябуул- дай нэгэн мүн болоно.

И. Ленинэй хүтэлбэри страхованиин хэрэг хам- нэгэдхэгдэhэн, социа- үедэхи страхованиин эрилсэануудай гол дү- да зохёон табигдаhан 1933 ондо страхова- зургаанууд үндэhөөрөө гдаа hэн. Тэрэл ондо льствын тогтоолоор най Буряадай АССР-эй эмхидхэгдэhэн бай- Энээнэй эсэстэ страхова- хүдэлмэри эли бодо а hэн.

эмэриин арга дүршэл улан hайжаруулhанай, коллективүүдэй дүй ые үргэнөөр дэлгэ- нэбтэрүүлhэнэй, стра- хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлhэнэй ашаар, н Федерациин страхо- н зургаанууд табан жэ- түсэбые дүүргэхэ талаар н үрэ дүнгүүдые туйлаа. мзэрэ hайнаар эмхидхэ- КПСС-эй XXVI съездые эй солотойгоор угтахын социалис мүрысөө үр- р дэлгэрүүлжэ, ажалдаа унис ёhоор хандажа, республикын страхова- зургаануудай коллекти- страхованиин бүхы зүйл- р 1980 оной түсэб 105,9 нт дүүргэhэн, 42976 мян- түхэриг суглуулха түсэб- ад, 45526 мянган түхэ- хүргэhэн, тэрэ тоодо хүн зоной дунда hайн дуранай страховани хүүлэхэ түсэб 104,8 процент дүүргэгдэhэн, 34454 мянган түхэриг суглуулагдаhан байна.

Республикын страхованиин зургаануудай коллективүүд 1980 ондо абаhан социалис уялгануудаа 148,5 процент дүүргээ. 1260 мянган түхэриг мүнгэ суглуулха уялгатай аад, бодото дээрээ 1871 мянган түхэригтэ тэрэнээ хүргөө.

Гансал hүүлэй хоёр жэлдэ Буряадай АССР-эй колхоз, совхозуудта 40 гаран миллион түхэриг страхованиин мүнгэн түлэгдэhэн, харин зөөри сахин хамгаалха страхованяар хүн зондо 2,5 гаран миллион түхэриг мүнгэн түлэгдэhэн байна. hүүлэй жэлнүүдэй ган гасуурhаа уламжалан тохёолдоhон бэрхэшээлнүүдые дабаха талаар энэ горитой экономическа туhаламжа боложо үгэhэниинь дамжаггүй.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёhоор, жэл бүри гүрэнэй страхованиин оруулдаг мүнгэнhөө энэ хэрэгтэ 400 мянга тухай түхэриг hомологдодог байна. Тэдэ энэ мүнгэн хүсэд ашаглагдадаггүй.

Буряадай АССР-эй страхованиин зургаануудай үмэнэ табигдаhан зорилгонуудые дүүргэхэ, Госстрахай зургаануудай 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха талаар 1981-85 онуудта бэелүүлэгдэхэ гол хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай. Жэшээнь, страхованиин зургаанууд ойн баярай жэлэй—түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб страхованиин бүхы зүйлнүүдээр 105,9 процент, тэрэ тоодо хүн зоной дунда hайн дуранай страхованяар 102,6 процент, харин хоёрдохи кварталай түсэб тус тустаа 106,2 ба 108,8 процент дүүргээ.

Республикын Министрнүүдэй Совет ба облпрофсовет гүрэнэй страхованиие саашадань хүгжөөхэ талаар эрхим дүнгүүдые туйлаhан 9 районие тэмдэглэhэн байна. Жэшээнь, 1980 ондо ба байгша оной хоёр кварталай туршада Баргажанай район 3 дахин, Баунтын, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй районууд хоёр-хоёр дахин тэмдэглэгдээ.

Госстрахта туhаламжа үзүүлхэ соведүүдэй гэшүүд 25,3 мянган түхэригэй мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

Мүнөө үедэ Госстрахай системэдэ коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэтэй 303 хүдэлмэрилэгшэ тоологдоно. 154 хүн Госстрахай эрхим агент, 14 хүн Буряадай АССР-эй Госстрахай габьяата ветеран (25 жэлhээ үлүү хүдэлhэн), 28 хүдэлмэрилэгшэ Буряадай АССР-эй Госстрахай ветеран юм. 58 хүдэлмэрилэгшэ социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшын тэмдэгээр шагнагданхай. Республика дотор 106 бригада шэнэ аргаар хүдэлнэ. Тэдэнэй бүридэлдэ 503 хүн оролсодог.

Мухар-Шэбэрэй инспекциин коллектив коммунис ажалай коллектив болонхой. Кабанскын, Октябрьска болон Баунтын инспекцинүүдтэ эрхимээр хангадаг коллективэй нэрэ зэргэ олгогдонхой, 19 инспекци «Коммунис ажалай коллективэй» нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэнэ.

Страхованиин зургаануудай коллективүүд, бүхы совет арадтал адли, КПСС-эй Центральна Комитедэй болон Совет правительствын дотоодын ба гадаадын политикые нэгэн дуугаар hайшаадаг, урдаа табиhан зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула үшөө hайнаар хүдэлхэ гэжэ шиидэнхэй. Үнгэрhэн жэлнүүдэй дүнгүүдые шэнжэлжэ үзөөд, бии байгаа нөөсэнүүд болон арга боломжонуудаа тооложо, Гүрэнэй страхованиин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ тэдэнэр страхованиин бүхы зүйлнүүдээр түсэбөө болзорhоонь урид — 1981 оной декабриин 25 болотор дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур 1350 мянган түхэриг оруулха гэhэн уялга абанхай.

Социалис мүрысөө эмхидхэхын, ажалдаа коммунис ёhоор хандахын түлөө хүдэлөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй, хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлhэнэй ашаар муу бэшэ дүнгүүд туйлагдана. Түсэбhөө гадуур мүнгэ оруулха талаар социалис уялганууд 85 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али түсэбhөө гадуур 1148 мянган түхэриг суглуулагдаа.

Баунтын, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын, «Прибайкалиин, Октябрьска, Сэлэнгын, Баргажанай, Хоринин ба бусад зарим районуудай инспекцинууд эдэ дүнгүүдые туйлаха хэрэгтэ яhала горитой хубитаяа оруулаа.

Республикын партийна, совет болон профсоюзай зургаануудай зүгhөө дэмжэгдэдэг, туhаламжа үзүүлэгдэдэг, страхованиин хэрэгые хүгжөөхэ талаар хэмжээ ябуулганууудта олониитын эдэбхитэйгээр хабаададаг байhанай ашаар страхованиин зургаанууд иимэ амжалтануудые туйлаа.

Госстрахай инспекцинүүдтэ үнгэргэгдэдэг мүрысөөн, эмхидхэлэй хүдэлмэри предприятинуудта, колхоз, совхозуудта страхованиин хүдэлмэриие hайжаруулгада, гүрэнэй hайн дуранай страхованиие үргэдхэлгэдэ ехэ туhа нэмэри болодог. Ажалдаа ба ниитын ажабайдалда шэнэ амжалтануудые туйлажа, КПСС-эй XXVI съездые ба Гүрэнэй страхованиин 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха, манай гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ өөрынгөө хубитые оруулха уряатайгаар байгша оной эхиндэ Госстрахай Октябрьска районой инспекциин коллектив республикын страхованиин зургаануудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаа hэн. Мүрысөөндэ хабаадагшад hайн дүнгүүдые туйлана. Жэшээнь, тэдэнэр арбадахи табан жэлэй hүүлшын жэлэй түсэбтэ даабариие 106,4 процент дүүргэhэн байна. Эндэхи бүхы участогууд, бригаданууд болон агентнууд түсэбүүд ба социалис уялгануудаа дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Тиигэжэ нэгэшье гээгдэгшэгүйгээр хүдэлхэ гэhэн зорилго инспекциин урда табигданхай.

СССР-эй Гүрэнэй страхованиин зургаануудай 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхые уряалжа, Госстрахай Прибайкалиин районой инспекциин коллектив республикын страхованиин зургаануудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ мүн лэ хандаа hэн. Госстрахай управлени болон республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой президиум энэ хандалгые hайшааhан байна. Зөөри сахин хамгаалха страхованиин ба гэнэ усалай страховани хүүлэхэ жэлэй түсэб 1981 оной декабриин 1 болотор, харин бэеэ сахин хамгаалха страхованиин түсэб 1981 оной декабриин 15 болотор дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур 52 мянганhаа бага бэшэ түхэригэй страхованиин түлбэри оруулха уялга мүрысөө үүсхэгшэд абанхай. Прибайкалиин районой страхованиин инспекциин хүдэлмэрилэгшэд абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

hүүлэй жэлнүүдтэ управлениин аппарадай хүтэлбэри доро страхованиин хүдэлмэриин арга дүршэл нарижуулан hайжаруулха, ажал hайнаар эмхидхэхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри үнгэргэгдөө. Хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй, түгэс бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэд Госстрахай управлениин таhагуудай начальнигуудаар томилогдоо. Мүн КПСС-эй райкомуудай зүбшөөлөөр Госстрахай Хяагтын, Хэжэнгын, Түнхэнэй, Улаан-Үдын ба Железнодорожно районуудай инспекцинүүдэй начальнигуудаар партийна, совет ба ажахын зургаануудhаа ерэhэн дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэд томилогдоhон байна.

Страхованиин хүдэлмэрилэгшэдтэ хабаатай социальна асуудалнуудшье зүб тээшээ шиидхэгдээ. Районно инспекцинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй гэр байра мүн лэ hайжаруулагдана.

Баргажанай, Захааминай, Хяагтын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Ахын, Прибайкалиин, Хоринин, Железнодорожно, Октябрьска болон бусад районуудта албан зургаанай байшангууд шэнээр баригданхай.

Өөрыгөө ба зөөриеэ сахин хамгаалха страхованиие али болохоор хүгжөөхэ харюусалгатай зорилго КПСС-эй XXVI съезд страхованиин зургаануудай үмэнэ табиhан байна. Энээнэй тулада эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, шэнэ түрүү аргануудые ажалдаа нэбтэрүүлхэ, страхованиин агентнүүдэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ hайжаруулха, страхованиин зургаануудта хэрэглэгдэдэг автомат системын арга боломжонуудые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, ажалшадай мэдүүлгэнүүд болон гомдолнуудта ёhын тэдысэ, албан хойрогоор хандаха ябадалые усадхаха, түлбэриин талаар бүхы асуудалнуудые саг болзортонь зүбөөр шиидхэхэ, эрхэтэдэй болон страховани хэгшэдэй гомдолнуудые анхаралтайгаар хаража үзэхэ хэрэгтэй.

Республикын страхованиин зургаануудта дутуу дунданuудай үшөөл бии байhаниинь халагламаар. Жэшээнь, зарим организацинууд болон эмхи зургаанuудта страхованиин зургаануудай эрилтэнүүдтэ саг дары харюусадаггүй, хэрэгтэй документнүүдые үгэхэдөө, hаланаар, хайша хэрэгээр тэрээндэ хандадаг байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй КПСС-эй ЦК-гай XXVI съездэ хэhэн тоосоото элидхэл дотор ба съездын баталан абаhан «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» дотор найруулагдаhан заабаринууд болон зорилгонуудые районно инспекцинүүдэй коллективүүд, Госстрахай управлениин аппарадай хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа хүтэлбэри болгохо ёhотой. Страхованиин зургаануудай экономическа, страхованиин, хиналтын хүдэлмэриие эмхидхэлгын хэмжээе ба ашаг үрые дээшэлүүлхэ, тэдэниие улам hайжаруулха арга замуудые наринаар шудалха, бии байгаа нөөсэнүүдые үргэнөөр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, гаргашыень эрид шууд хороохо шухала. Эдэ бүгэдэ арбан нэгэдэхи табан жэлдэ страхованиин хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ парти, правительствын табиhан ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ гол эрхэ нүхэсэл болоно.

Ц-Д. ЖАМСАРАНОВ,
Госстрахай Буряадай АССР-тэхи управлениин начальник.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

«hАЙН ЛЭ РОЛЬ ИДЭ ХҮЛЕЭДЭГБДИ»

ца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын академи театрай артист Содном Дареевич Хажитовта Буряа АССР-эй габьяата артистын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо. Энэ ушартайнь дашарамдуулан, ма газетын корреспондент Б. Дымбрылова С. Хажитовтай зохёохы ажал тухайнь хөөрэлдэhэн байна.

— Содном Дареевич, нэн зохёохы намтарайн түрүүшын хуудаhануудтай уншагшадыемнай танил гт?

— Захааминай районой ортын дунда hургуу бураажа байхадаа, анха ынхеэ «амиды» ар дай зүжэг табихыень гайхалаа бараа hэм. та ябаhан минии ню ульгэрэй hайхан орон зэл гээ hэн... Тэрэ э хойшо нютагтамнай нуудай ерэхэдэ, нэгэ зүжэгыень алдангүй, дүтэхэнэ, амла да hуугша hэм. Тиихэ атрта тон ехээр дур заатагүй артист боло гэжэ шиидээ hэн хаб. ули дүүргээд, Улаан ерэжэ, түсхай шалгал ые гараhанайнгаа удаа, Дурнын искусствын удай актерско отделе урахаяа ороob. Тэндэ АССР-эй искусст габьяата ажал ябуулаг Сергей Захарович Гриш хүтэлбэрилдэг бүлэгтэ ан байнаб. 1975 он ститудаа дүүргэжэ ерэ Жан Батист Молье «Скапенэй аяг ааша », М. Светловой «20 үнгэрhэн хойно» гэ дипломно зүжэгүүдтээ , олон харагшадтаяа нюураараа анха түрүү нээ уулзаа hэм. Тии т дүүргэжэ ерэhэн нү Буряадайнгаа холо хүдөө нютагуудаар алжа, хоёр зүжэгөө т наада харуулаа бэ , Хожомынь Вильям ирэй «Арбан хоёрдо үнидэ» — Антонин , Алексеевэй «Аха кларнет дээрэ наада гэhэн зүжэгтэ Левын уудта наадааб. Эдэ удни намда яhала тёрско hургуули бо үтөө. Гэхэ зуура ямар нэгэ ондоо, сэдьхэл айнгоо ольhые зан наадахаар роль тухай бэлэйб.

— Тэд энэ хүсэлтнай үлэгдээ hэн гү?

— «Тайшаагай ташуурта» геройн ролиие гүйсэдхэ болоходоо, бэедээ тин ехээр найдаагүй hэм. рольдоо тон ха алгатайгаар хандагдаа ехэ хүдэлмэришье хэг hэн. Федор Достоевскиин уулагшад ба доромжо гшадта» Авторай ро бэлдээб. Урданьшье, ньшье тиимэ хүндэ намда дайралдаагүй. үрэлтэндэ ажабайдалай — гал бэлэглэhэн омог Прометей... Энэ об дээрэ хүдэлхэ зол нам дажа, хэды ехээр бая лэйб! Эсэхэ тухай дүр эрхэгүйб гэжэ hанаал hэн хойноо, зүжэгэй оло дахин табигдаhанайшье hүүлдэ саг үргэлжэ герой тухайгаа бодомжолдог, ямаршьеб шэнэ зүйлнүүдые элирүүлдэг, образоо мүлидэг байгааб.

— Леонид Ильич Брежневэй номой удхаар Николай Мирошниченкын бэшэhэн «hэргэн хүгжэлтэ» гэhэн зүжэгтэ Авторай рольдо наадаhан тухайгаа хөөрэжэ үгыт?

— «hэргэн хүгжэлтэ» гэhэн зүжэгые найруулан табиhан коллективүүдэй дунда манай театр түрүүшынхидэй нэгэн болоно. РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, театрай ахамад режиссёр Фёдор Семёнович Сахировай найруулан табиhан, уран зурааша Валерий Тевелёвэй шэмэглэлыень бүтээhэн энэ зүжэг олониитын үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhэн байна. Эгээн харюусалгата рольнуудай нэгэн болохо Авторай ролиие намда дурадхахадань, түрүүшээр бахардабашье, режиссёрой этигэл найдабариие харюулха гэжэ оролдоо бэлэйб. hүрөөтэ дайе илажа гараhан эрэлхэг совет арадай эрхимэй эрхим хүбүүдэй нэгэн болохо геройн үнэншэмэ hайхан образые байгуулха гээшэ гол зорилгомни байгаа. Эхэ оронойнгоо даалгаhан эгээн хүшэр хүндэ хүдэлмэриие гүйсэд дүүргэхээр зоригжоhон партийна хүтэлбэрилэгшын эрид сэхэ зангые, хүнэй гашуудалые ойлгохоор нимгэн сагаан сэдьхэлыень харуулха гэжэ оролдоо бэлэйб.

— Артистын зохёохы ажалда ямар юумэн тон шухалаб? Та юун гэжэ hананат?

— Үдэрhөө үдэртэ, залхуурангүй, ганса репетициин үедэ бэшэ, харин саг үргэлжэ хүдэлхэ хэрэгтэй. Артистын хүдэлмэридэ «бараггай», «багтай» юумэн гэжэ байха ёhогүй, дүрбэн тэгшээр бэеэ хүмүүжүүлжэ, хүгжөөжэ байха ёhотойбди гэжэ hанагшаб. Энэ хадаа имагтал залуушуулда бэшэ, мүн оюун бэлиг түгэлдэр аха нүхэдтэмнайшье хабаатай хэрэг гээшэ. Минии hанахада, үшөө нэгэ юумэн тон шухала. Артист хүн хэзээшье, хаанашье ябахадаа, хүнүүдэй абари зангуудые, ажабайдалые тон анхаралтайгаар адаглажа, хадуужа ябаха зэргэтэй. Хүдөө нютагуудаар аяншалжа ябахадаа, хэды олон hонин хүнүүдтэй уулзанабибди! Тиигээд иимэ хүнүүдтэй нэгэтэл танилсахадаш, үгышье hаа, юрэ анхаран харабалшни, зохёохы ольhотой хэды олон бодол түрэдэг гээшэб! Ажабайдалые сценэ дээрэ этигэмээр харуулха арга боломжонууднай эндэhээл эхитэй гэжэ hанагшаб.

— Содном Дареевич, театрта hаяхан ерээд байхадатнай, хэншьеб танда аха нүхэрэй ёhоор туhалдаг, заабари зүбшэлнүүдые үгэдэг байгаа ёhотой...

— Хэдэн жэлэй туршада театрта хүдэлжэ, бага зэргэ дүй дүршэлтэй болоhоншье hаам, түрүүшымни үдэрhөө намда туhалжа эхилhэн Георгий Борисович Бутуханов зүйтэй зүбшэлнүүдээ үгэhөөр зандаа. Мүн тиихэдэ театрайхидаймнай аха захань болохо дүршэл ехэтэй артист Сүндэб Бимбаевич Рабсалов сусашагүй ажалай үндэр жэшээ намда харуулдаг. Театрай ахамад режиссёр Федор Семёнович Сахиров хододоо намда сэгнэшэгүй ехэ туhаламжа үзүүлжэ байдаг гэбэлни, энээниие емни юрын hаймhаралга гэжэ буруугаар ойлгохогүй бэзэт. Актёр найруулан табигша хоёрой харилсаан тухай онсо хөөрэлдөө үүдхэхээр гээшэ ааб даа. Фёдор Семёнович хадаа хүндэ ходоодоо анхаралтайгаар хандадаг, артистнуудтаяа эбээ нэгэдэн, халуун нүхэсэлэй оршондо хүдэлдэг заншалтай хүн гэжэ мүнөө танда хэлэхэ байнаб.

— hүүлшын — заншалта болошоhон асуудал иимэ байна. Мүнөө ямар роль дээрэ хүдэлнэбта? Ямар шэнэ зүжэгүүдтэ харагшад тантай уулзахаяа байнаб? Хэн авторай, ямар зүжэгтэ наадаhайб гэжэ сэдьхэдэгбта?

— Чингис Гуруевай «Алдуу» гэhэн шэнэ зүжэгтэ гол геройн ролиие бэлдэжэ байнхайб. Зүжэгэй удха тухай хөөрөөдшье яахамниб, артистнуудайшье, режиссёройшье, авторайшье зүгhөө үшөөл ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёhотой гэжэ хэлэхээр байна. Театраймнай шэнэ соносхолдо Александр Вампиловай, Чингис Айтматовай, Лопе де Вегын нэрэнүүд бии. Эдэ зүжэгүүдтэ хэмнайшье hаа багаханшье үзэгдэлдэ наадаhайб гэжэ сэдьхэхэл бээз. Наадаhан рольнуудаа тоолоод, шэнжэлжэ үзэхэдөө, бэе бэедээ адли геройнуудые олгошогүйб. Энэньшье hайн юм бээз. Ганса шог ёгтото зүжэгтэ гү, али ямар нэгэн романтическа драмада заатагүй нэгэ түхэлэй рольнуудта наадаха гэжэ дуглашадаггүйб. Удхаараал гүнзэгы пьесэ, удхалан харуулмаар образ лэ байhай гэжэ hанадагби. hайншье, муушье хүниие харуулhан байг, драматургическа талаараа баян, hайн роль бидэ, актёрнууд, хүлеэдэгбди.

— Мүнөө театрайнгаа табидахи сезониие республикын габьяата артист гэжэ хүндэтэ нэрэ зэргэтэй болоод угтахатнай...

— Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ hаяхан лэ хүдэлжэ эхилhэн намда урьhаар үгтэбэ гэжэ тоолоноб. Тиимэhээ саашадаа бүри эршэмтэйгээр хүдэлжэ, республикынгаа засаг түрын намда үзүүлhэн энэ ехэ этигэл найдабариие харюулха гэжэ оролдохоб.

ТАСС · АПН

ХИЛЫН СААНАhАА

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ГОЛ ЁhОНУУДААР

БУДАПЕШТ. ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар ВСРП-гэй ЦК-гай уряалаар ВНР-тэ ерээд байhан Португалиин Компартиин Генеральна секретарь Алваро Куньялтай уулзаба.

МТИ агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, ВСРП болон ПКП-гэй байдал тухай нэгэ нэгэндээ мэдээсэhэн, уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэhэн байгаа.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн бүхы асуудалнуудаар ВСРП-гэй ба ПКП-гэй нэгэн адли хараа ооодолтой марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын үндэhэ hуури дээрэ харилсаагаа саашадаашье тогтоохые хоёр партиин эрмэлзэжэ байhаниинь мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

ПАРЛАМЕНТЫН СЕССИ НЭЭГДЭБЭ

ПАРИЖ. Франциин парламентын намарай сесси хүдэлмэреэ эндэ эхилбэ. Депутадууд болон сенаторнууд правительствын табиhан 1982 оной гүрэнэй бюджедэй проектые зүбшэн хэлсээд, баталан абаха байна. Хэдэн шухала хуулиин, тэрэ тоодо элшэ хүсэнэй политика тухай, банкын системэ болон хэдэ хэдэн томо ехэ промышленна компаниинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай хуулинуудай проектнүүдые хаража үзэхэ юм.

ПРЕЗИДЕНТЫН hУНГАЛТЫН ДАБ ДЭЭРЭХИ ДҮНГҮҮД

ТЕГЕРАН. hунгуулиин 192 округой 91-дэнь октябриин 2-то Иранда үнгэргэгдэhэн президентын hунгалтын даб дээрэхи дүнгүүдые Иранай Дотоодын хэрэгүүдэй министерство толилбо.

Оронoй президентын тушаалда ори ганса кандидат байhан, хүтэлбэрилхы Исламска республиканска партиин ударидагша Али Хосейни-Хаменеи гэгшын кандидатурын түлөө hунгагшадай 96,3 процентнь дуугаа үгөө.

Гурим журам болон аюулгүй байдал хангахын тула засагаархидай абаhан онсо яаралтай хэмжээнүүдэй оршон байдалда hунгалта үнгэргэгдөө гээд мэдээсэгдэнэ. hунгуулиин олохон участогуудта ерэhэн бүхы хүнүүдые нэгжэхэшье ушар гараба.

Ходжат-Оль-Эслам Хосейни-Хаменеи гэгшэ Исламска Республикын президентын тушаалые ээлхэ шажан мүргэлэй түрүүшын ажал ябуулагша болоно гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

ЯДЕРНА БУУ ЗЭБСЭГ ТУРШАБА

САН-ФРАНЦИСКО. США ядерна буу зэбсэгэй туршалга дахинаа хэбэ. Элшэ хүсэнэй министерствын түлөөлэгшын мэдээсэлэй ёhоор Невада штадай полигон дээрэ 150 килотонно хүрэтэр хүсэтэй газар доорохи ядерна тухеэрэлгэ тэhэлэгдэhэн байна.

Энэнь байгша ондо США-гай хэhэн иимэ ядерна 13-дахи тэhэлэлгэ болоно.

ПОЛЬШОДОХИ БАЙДАЛ

ВАРШАВА. Партийна, профсоюзай ба ниитын эмхинүүдэй тогтоолнууд, бэшэгүүд ПНР-эй правительствын, ПОРП-ын хүтэлбэриин адресаар орожо үргэлжэлhөөр. Орон доторoo ниитын гурим сахиха, амгалан байдал хангаха, али бүхы гуримда харша болон политическэ зэрхэг түримхэй ябуулгые зайсуулан сарахын тула эрид шууд, залан сэхээр тэмсэхэ уряанууд тэдээн дотор найруулагданхай. Гданьскда болоhон «Солидарностиин» съезд социалис гүрэн түрэеэ hандаргахые оролдоhон энэ эмхиин удамаршадай бодото нюурые, политическэ гол зорилгые элишэлэн харуулаа гээд олохон хандалганууд дотор хэлэгдэнэ.

Гданьскда болоhон съездын зарим делегадууд тэрэниие hамбаашалжа, ПОРП болон Польшын Арадай Республикын правительствада, тэрэнэй союзнигуудта зүрюу харша ябуулганuудые хэhэн байна.

«Солидарность» үнэхөөрөөшье профсоюзай асуудалнуудые шиидхэхэ, ажалшадай үдэр бүриин анхарал оролдолгонуудые тоонгүй байха ёhогүи гэжэ үгэ хэлэhэн хүнүүд мэдүүлбэ. Профсоюзай нэгэдэлэн хүтэлбэрилэгшэд олониитын аша туhые тооногүй, шиидхэбэринүүдые абахадаа тэдээнтэй зүбшэн хэлсэнэгүй гэжэ тэмдэглэгдээ. Профсоюзай нэгэдэлэй «экспертнүүд» гэдэгэй ажал ябуулга эрид шангаар шүүмжэлэгдэбэ. «Солидарностиин» үмэнэhөө үгэ хэлэхыень тэдэниие хориохо гэhэн дурадхалнууд ороо. Мазовше нютаган түлөөлэгшэ Шадурский «профсоюзай нэгэдэлдэ ородог ПОРП-ын гэшүүдые хашаhан, тэдэнэртэ дайсан харша» байдалые буруушаагаа. Эльблонгско «Солидарностиин» делегат Боровский профсоюзай хэблэлые «гуримшуулха», Советскэ Союзда зүрюу харша харюусалгагүй ябуулганuудые болюулха уряатайгаар хандаба.

Профсоюзай нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй дунда эдилгэ абаха, хүтэлбэрилхы тушаалнуудай түлөө хемороо үүдхэхэ, «Солидарностиин» удамаршадта таарамжатай шиидхэбэринүүдые абалгада элдэб эсын мэхэ гохо гаргаха ябадалнуудые хүдэлмэришэд-делегадууд буруушаан шүүмжэлээ.

Гданьскын «Оливия» зал соо болоhон съездые контрреволюционно политиканууд ударидаhан байна. Тиихэдээ тэдэ гэмнэгдэхэгүй байhандаа этигэн найдаhанаа харуулаа. Социалис байгуулалтын замhаа хадуурхжа, Польшодохи байгуулалтын үндэhэ hуурииие hандарган hалгааха эрилтэнүүд табигдаба. Правительствын бүхы ябуулганuудые хинажа байха «профсоюзай нэгэдэлэй соведые» байгуулха шухала гэжэ Лодзиин «Солидарностиин» түлөөлэгшэ Палка зааба. Промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай 1946 оной хуулиие хаража үзэхэ, гадаадын капиталай хабаадалгатайгаар Польшодо үмсэ зээд баяшуулые үргэдхэхэ шухала гэжэ Люблинэй делегат Осняк гэршэлэн баталхые оролдоо.

Оронoй хүтэлбэрилэгшэдтэй ямаршье харилсаа холбоо тогтоохогүй, тэдэнэртэй хэлсээ баталалгын ямаршье хараа шугам бэелүүлхэгүй, Правительствада эсэргүүсэн тэмсэхэ гэhэн уряа табигдаа. Профсоюзай нэгэдэл политическэ эмхи боложо ургана гэhэн баримтые «Солидарностиин» удамаршадай нэгэн Лис нюусагүйгөөр мэдэрhэн байна.

«Солидарностиин» хүтэлбэрилхы зургаанай түрүүлэгшын тушаалда дэбжүүлэгдэхэ кандидатуранууд Гданьскда соносхогдоо: Гвязда, Юрчик, Рулевский, Валенса. Эдэнэй туд бүхэниинь өөр өөрынгөө зорилгые делегадуудай урда найруулба. Польшодохи социалис байгуулалтада, тэрэнэй социалис ханинарта эсэргүү хоро шараяа бусалгажа байhан мэдээжэ политическэ хулиган Рулевскиин мэдүүлгэ эдэнэй дундаhаа онсо шалгарба.

БОЛГАРИ. Ямбол, Бургас, Свиштов, Видин хотонуудтахи хүнгэн промышленностиин предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргадаг синтетическэ утаhанууд ноохон, торгон, хлопок гэхэ мэтэhээ юугээршье дутуугүй юм. Промышленностиин энэ hалбариие хүгжөөхэ хэрэгтэнь аха дүү орондо СССР-эй, ГДР-эй мэргэжэлтэд горитой туhаламжа үзүүлhэн байна.

«Ямболен», «булана», «свилоза», «видлон» гэхэ мэтэ искусственна утаhа үргэн ехээр үйлэдбэрилдэг болоhоной ашаар хүн зоной аша туhада бүтээн гаргаха арга хангагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Свиштов хотын «Свилоза» гэжэ комбинадай цех дотор.

БТА—ТАСС-ай фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

«ОРИОНОЙ» 90 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ПРАГА. ЧССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин эгээн томо предприятинуудай нэгэн — Прагын «Орион» гэжэ шоколад бүтээн гаргадаг фабрика байгуулагдаhаар ерэн жэлэйнгээ ойе эдэ үдэрнүүдтэ тэмдэглэбэ.

Энэ фабрикын цехүүд соо үйлэдбэрилэгдэhэн шоколадна зүйлнүүд имагтал орон дотороо бэшэ, мүн хилын саагууршье суурхадаг. Жэл бүри тус предприяти 25 мянга шахуу тонно амтан хоол бүтээн гаргана.

Аяар ерэн жэлэй саана байгуулагдаhаншье hаа, энэ фабрикын бүхы цехүүд мүнөө үеын эрилтэдэ гүйсэд харюусама шэнжэтэй юм. Үнгэрhэн табан жэлэй туршада шэнэлэн hэльбэлгын ехэ хүдэлмэри ябуулhанай ашаар хүндэ ажалынь хүнгэдхэгдэhэн, бүтээн гаргагдадаг продукцинь хэмжээн ба шанар ниилээд дээшэлhэн байха юм.

«Орион» фабрикын коллектив hүүлэй арба гаран жэлэй туршада Москвагай Бабаевай нэрэмжэтэ кондитерска фабрикын коллективтэй хани ёhоной ба үйлэдбэриин нарин нягта холбоо барисаа тогтоонхой юм. Хоёр фабрикын мэргэжэлтэдэй хамтын хэшээл оролдолгоор хэдэн шэнэ сортын конфетэ туршагдажа, үйлэдбэрндэ нэбтэрүүлэгдэhэн байна.

АЛМАЛТЫН ТҮЛӨӨ ХҮДЭЛӨӨН ҮРГЭДЭНЭ

БУДАПЕШТ. Байгша ондо Венгриин промышленна предприятинуудта электрын элшэ хүсэ гаргашалалга түсэблэгдэhэн хэмжээнhээ хоёр процентээр доошолонхой. Тиигэжэ республика дотор элшэ хүсэ алмаха холын хараата программа бэелүүлхэ найдамтай үндэhэн табигдана.

Алмалтын түлөө орон дотор дэлгэрhэн үргэн ехэ хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ социалис ажалай бригаданууд дабшана. Беременде хотодохи цементын заводой уралан нарижуулагшад хии талаар хаягдадаг дулаае ашаглаха шэнэ онол арга нэбтэрүүлэв. Мүнөө энэ заводой хоолойнуудhаа дэгдэдэг утаан тусхай фильтр соогуур гарахадаа, хорото бодосуудhаа сэбэрлэгдэхэhээ гадна, бүхы дулаагаа бэлэн продукци хатааха цехтэ дамжуулан үгэнэ. Гансал энэ уралан нарижуулга нэбтэрүүлhэнэй ашаар завод жэлдээ 13 миллион форинт мүнгэ зөөриин сэнтэй түлишэ алмаха байна. Ойрын сагта энэ заводто шэнэ түхэлэй пеэшэнгүүд тодхогдохоор хараалагдана.

ШЭНЭ ОНГОСО БҮТЭЭН ГАРГАГДАБА

ПХЕНЬЯН. Корейн Нампхо хотын судна бүтээгшэд нэгэ доро 14 мянган тонно ашаа зөөхэ аргатай «Чансан» гэжэ океан, далайгаар тамарха ашаанай онгосо бүтээжэ, уhанда табиба. Шэнэ онгосо мүнөө үеын эрилтэ гүйсэд хангама оньhон түхеэрэлгэнүүдээр, навигационно техникээр хангагданхай. Экипажайнь байха каютанууд тааруу эсхидоор бэлдэгдэнхэй.

Судна бүтээлгэ — КНДР-эй арадай ажахын түргэн хүгжэжэ байгаа hалбаринуудай нэгэн юм. hүүлэй жэлнүүдтэ Чхончжин, Нампхо, Вонсан, республикын бусад хотонуудта томо хэмжээнэй верфьнүүд ашаглалгада үгтэнхэй.

ТҮРҮҮ ПРЕДПРИЯТИДА— ҮНДЭР ШАГНАЛ

ХАНОЙ. Вьетнамай урда хубида оршодог «Вунгтау-Кондао» гэжэ загаhа олзоборилдог нэгэдэл үндэр шагналда — Ажалай хоёрдохи шатын ордендо хүртэбэ. Энэ ажахын түрүү дүй дүршэл мүнөө орон дотор үргэнөөр дэлгэржэ байнхай. Нэгэдэлэй загаhашад табан жэлэй саана олзоборилгын шэнэ онол аргануудые хэрэглэжэ эхилhэн намтартай. Үнгэрhэн жэлдэ энэ нэгэдэл гүрэндэ 14 мянга гаран тонно далайн продукци — загаhа, крабуудые, креветкэнүүдые, лангустнуудые худалдаhан.

Мүнөө «Вунгтау-Кондао» нэгэдэлэй коллектив юhэ hарынгаа түсэб амжалтатайгаар бэелүүлээд байна. Вьетнамай коммунистнуудай болохоёо байгаа съездын хүндэлэлдэ нэгэдэлэй загаhашад дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые баталан абажа, жэлэй дүүрэтэр 27 мянган тонно далайн продукци олзоборилхо зорилго урдаа табиба.

Хэншье юуншье мартагдаагүй

УРАГШАА ҺАНААТАЙ ХҮН ҺЭН

Энэ нүхэрнай мүнөө алтан дэлхэй дээрэ амиды мэндэ ажаһуунагүй. Тиигэбэшье амгалан сагай үедэ тэрээнтэй хамта хүдэлһэн, дүлэтэ жэлнүүдэй үедэ хамта тулалдаһан, үгышье һаа, юрэ таниха хүнүүдэйнь сэдьхэлдэ тэрээн тухай һайхан дурасхаал үлэнхэй. Тон юрын аад, хүн бүхэндэ һайнаар хандадаг байһанайнгаа, һайн һайхан хэрэгэй түлөө оролдожо ябаһанайнгаа түлөө энэ хүн мүнөөшье хододоо хүндэтэйгөөр дурсагдадаг байна бшуу.

1939 ондо Антон Афанасьев Үдын модо урадхуулгын участок дээрэ ажалайнгаа намтар эхилһэн юм. Гүнзэгы бэшэ урасхалтай Үдэ гол дээгүүр модо урадхуулха гээшэ хүнгэн бэшэ хэрэг һэн. Ямаршье дүй дүршэл, онол шадабари залуу хүбүүндэ байгаагүй. Гадна тиихэдэ ямаршье техникэ үгы һааб даа. Модонуудые уһа руу гараараа, зарим тээнь бэтэрнүүдээр түлхидэг бэлэй.

Теэд эдэ мэтын хүшэр хүндэ хүдэлмэри залуухан хүбүүе айлгаагүй, харин бүри хүдэржүүлһэн, бүхэжүүлһэн байха юм. Бар хүсөөрөө хүдэлжэ ябаһан «улаан бургааһан» хараа байһа томо болоо, бэеэ хүсэжэ бэхижээ бэлэй. Эдэ бүгэдэнь удангүй тэрээндэ юунтэйшье жэшэшэгүй хүшэр хүндэ эрхэ байдалда ороходонь, хэрэгтэй болоо һэн.

Фашис Германиин манай орондо шунахайран ороһоной удаа хэды хоноһон хойно бусад олон хүбүүдэй дундa Антон Афанасьев албанда татагдаба. Хүдэр багжагар бэетэй хүдэлмэришэн хүбүүн флодто эльгээгдэбэ. Богонихон болзорой бэлэдхэл гараһанайнгаа һүүлээр тэрэ түрүү линидэ ябуулагдаа бэлэй.

Аяар холын Байгалай эрьеын хүбүүн түрүүшынхеэ Сталинград шадар тулалдаанда ороо һэн. Тэндэ тэрэ фашис Германиин зургаадахи армиие һамна бута сохилгодо хабаадаа.

Моряк Антон Афанасьевай саашанхи дайшалхы зам Украина, Белорусси, Польшоор гараад, Берлиндэ түгэсөө һэн. Эндэ болоһон шуһата тулалдаануудта хабаадахадаа, һаяханал Үдын модо урадхуулгын участогай хүдэлмэришэн байһан хүбүүнэй абари зан нилээд хатуужаа һэн. Антон комсорг нэрэеэ һанажа, өөрынгөө бодото жэшээгээр частиингаа хүбүүдые зоригжуулдаг байһан намтартай.

Түрэл газараа сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэй хабаадаһанайнгаа, хани харилсаата Польшые сүлөөлэлсэһэнэйнгөө, дайсанай уурхай — Берлиние абалсаһанайнгаа түлөө хоёрдохи статьягай старшина Афанасьев гүрэн түрын арбаад шагналда хүртэһэн юм.

1943 ондо Антон Евгеньевич Ленинэй партиин гэшүүн боложо абтаа һэн. Айхабтар шанга тулалдаанай забһар соо тэрээндэ болон нүхэдтэнь партийна биледүүдэй барюулагдаһан ушарые А. Е. Афанасьев хэзээдэшье мартадаггүй һэн.

Дайнай дүүрэхэдэ, Антон Евгеньевич республикынгаа ой модоной промышленностьда хүдэлхэеэ ерэһэн юм. Дайнда мордохынгоо урда хаана, ямар ажал хэжэ байгаа һэм, тэндээл нүхэрнай бусаа. Түсгаар һуралсал гараһанайнгаа удаа уһанайнгаа модондо техноругаар хүдэлжэ эхилбэ.

1951 ондо Итанцын леспромхоз эмхидхэгдэбэ. Шэнэ предприятиин хүдэлжэ эхилһэн түрүүшын үдэрһөө Афанасьев директорые политическэ талаар сэрлогшоор томилогдобо. Үйлэдбэриин түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэл эрмэлзэлээ бэелүүлхэ зорилгоор партийна хүтэлбэрилэгшэ коммунистнуудтаяа хамта горитойхон хүдэлмэри ябуулаа. Тэрэнэйнь үрэ дүн уданшьегүй харагдаба. Оройдоол жэлэй үнгэрөөд байхада, Итанцын модошод ажалай ехэ илалта түйлаа һэн. Леспромхоздо Бүхэсоюзна мүнгэн шан барюулагдаа.

Тиигэһээр байтараа «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд эмхидхэхы шадабаритай А. Е. Афанасьевые Красноярск һурахыень эльгээһэн юм. Тэндэ олоһон эрдэм, мэдэсэнь тэрэнэй саашанхи ажал хүдэлмэридэ айхабтар туһалаа. Тэрэ модо буулгадаг Байгалай баазын партийна комитедые хүтэлбэрилбэ. Удаань хэдэн жэл соо КПСС-эй Хоринн райкомой секретарьяар хүдэлөө.

А. Е. Афанасьев дүн хамта гушаад жэлээ партийна хүдэлмэридэ зорюулаа. Аша үрэ ехэтэй ажалынь «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, хэдэн медаляар, Хүндэлэлэй грамотануудаар тэмдэглэгдээ юм.

А. Е. Афанасьевые мэдэхэ, таниха хүн олон һэн. Тэдэнэй сэдьхэлдэ урагшаа һанаатай эрмэлзэлээрээ, томоотогой бүдүүн ланга[а]раа хэтэдэ хадуугданхай. Хүнүүд тэрээндэ элдэб асуудал, гуйлтаган[аар] хандадагшье байгаа.

Партийна ёһотойл хүтэлбэрилэгшын шанар шэнжэ тэрээндэ сүм бии бэлэй.

Ажабайдалайнгаа һүүлшын жэлнүүдтэ тэрэ ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ нилээд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа юм. Эсэгэ ороноо дайсадһаа хамгаалалсаһан хүндэ хибүүдтэ хөөрэхэ юумэн яашаха бэлэй даа. Тиигэжэ тэрэ һурагшад ба пионернүүдые Эхэ орондоо дурлахаар, үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлхын түлөө оролдожо ябаа бшуу.

А. ШУЛУНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Е. Афанасьев.

Авторай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ДАЙ ЖҮРӨӨДЭГШЭДТЭ ҺАНУУЛГА БОЛОН

Уласхоорондын трибуналаар Нюрнбергдэ нацис сэрэгэй гол гэмтэдтэ шиидхэбэриин абтаһан үдэрһөө хойшо 35 жэлэй ойе дэлхэйн олониитэ октябриин 1-дэ тэмдэглэбэ. Энэ үдэр хүнүүдэй ухаан бодолдо мартагдашагүй мүр сараа үлөөһэн байна. Ушарынь гэхэдэ, түүхэдэ анха түрүүшынхеэ гүрэнэй политика, тодорхойлон хэлэбэл, эзэрхэг түримхэй дай үүсхэхэ ба олон миллион хүн зониие хюдаха ябадалда хүргэһэн фашис Германиин харата ябуулга гэмнэгдэһэн, энэ зэрлиг муухай хэрэгэй түлөө сэхэ гэмтэй байһан хүнүүд зэмэеэ амасаһан байха юм.

Нюрнбергдэ үнгэрэгдэһэн сүүдэй шиидхэбэри түүхэтэ удха шанартай. Тиигэхэ зуураа тэрэ хадаа эзэрхэг түримхэй дай хэхые, хүнэй һэшхэлдэ огто таарахагүй буу зэбсэгүүдые, илангаяа хүн зониие олоор хюдаха зэбсэгүүдые тэрэ дайнда хэрэглэхые найдагшадта, мүн тэрэшэлэн гүрэнүүдэй хоорондо арсалдаа буляалдаа үүсхэгшэдэй үүргэ дүүргэгшэдтэ шанга һануулга боложо үгэнэ.

Дэлхэй дээрэ иимэ харатан дайсануудай мүнөө болотор үсөөрөөгүй байһаниинь мартажа огто болохогүй. США-да ядерна дайнай мэдээжэ болоһон «теоретик», Гудзоновско институдай профессор Герман Кан гэгшэ мэнэ һаяхан «Ю. С. ньюс энд Уорлд Рипорт» гэжэ журналай асуудалда харюусахадаа, иигэжэ мэдүүлээ: «Ядерна дайе бодото ёһоор хэхэ хэрэгтэ бидэнэр бэлэн байха, тэрэ дайнда илаха ёһотойбди. Би энээниие «бодомжолжо болохогүй юумэн тухай бодожо үзэлгэ» гэжэ нэрлэхэ байнаб».

Дэлхэйн арадууд «бодомжолжо болохогүй юумэн тушаа һанаашалгые» гэмтэ ябуулга гэжэ эрид шууд буруушаана. Тэдэнэр хүн түрэлтэниие хүдөөлүүлгэдэ бэшэ, харин ажабайдалай амгалан тайбанаар бэхижэлгэдэ найдана. Ушар иимэһээ ядерна зэбсэг анха түрүүн хэрэглэһэн гүрэнүүд ба гүрэнэй ажал ябуулагшад хүн түрэлтэндэ эсэргүү, газар дээрэхи ажамидаралда эсэргүү айхабтар ехэ гэмтэ ябуулга үмэнэһөө соносхожо. ООН-ой [Ген]еральна Ассамблейн тусхай деклараци [ба]лан абаха шухала гэһэн Советскэ Со[юз] һүүлэй үедэ оруулһан дурадхал бүхы [дэл]хэй дээрэ үргэнөөр дэмжэгдэжэ ба[йна].

Амгалан байдалда зорюулагдаһан [Со]ветскэ Союзай эдэбхи үүсхэлые дэм[жэхэ] зуураа, Англиин политическэ ба [...] элитэ ажал ябуулагша лорд Брокуэй [...] шэ иигэжэ мэдүүлээ: «Бидэнэр хада[...] зониие олоор хюдаха элдэб орёо ту[...] буу зэбсэгүүдэй бии боложо бай[...] гэршэнэр болонобди. Ушар иимэһээ [...] на дайнай аюул тээшэ энэ дэлхэйн д[...] жэ ябаһаниие зогсоолгодо зорюулаг[...] бүхы арадуудай нүлөө ехэтэй [...] эдэбхи ехэтэйгээр абахань тон [...] Энээниие хүнүүд улам олоороо, тэрэ [...] до Великобританида мэдэрдэг бол[...] байна. «Далитай ракетэнүүд бү асар[...] «Нейтронно буу зэбсэг бү хэрэглэ[...] гээд англичанууд улам олоороо мэдү[...]

Эб найрамдалай түлөө олониитын [...] баадалгатай маршнууд Францида, Го[...] дида, Италида, Баруун Европын бусад [...] нуудта улам үргэдэжэ байна. Һүүлэй [...] Италида эб найрамдалай түлөө «Перу[...] Ассизмэ» гэжэ маршда хабаадагшадта [...] дахадаа, нүхэр Л. И. Брежнев иигэжэ [...] солон тэмдэглээ: «Ядерна буу зэбс[эгүү]дые, хүн зониие олоор хюдаха бусад [...] хэлэй зэбсэгүүдые гүйсэд дүүрэнээр [...] рихо ба усадхахын түлөө Советскэ Со[юз] оролдодогынь, мүнөөшье оролдожо бай[...] ниинь мэдээжэ. Бидэнэр ядерна буу зэб[сэг]гүй зононуудые байгуулха гэһэн һа[...] жые дэмжэнэбди. Европые эб найрам[да]лай ба амгалан ёһоор зэргэ оршон [...] һуулгын түби болгохые эрид шууд ор[...] донобди. Буу зэбсэг хуряан абалгын [...] асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэхын т[...] манай орон бэлэн байна. Алишье т[...] адли үндэһэ һуури дээрэ, адли тэгш[...] хын ба аюулгүй байдалай ёһо гури[...] римталан, бүтээн гаргалгыень хизаар[...] эсэслэн хорихо ябадалда үгэеэ ойлго[...] аргагүй тиимэ буу зэбсэг үгы гээшэ[...]

ТҮБЭГ ЕХЭТЭЙ ҮЗЭГДЭЛНҮҮ[Д]

Капиталис оронуудай ниислэл хотонуудта һанаа зоборито байдал тохёолдобо. Үнгэрһэн неделидэ Лондоной нэгэ газетын бэшэһэнэй ёһоор, Нью-Йоркын, Лондоной, Парижай, Токиогой ба Мельбурнын дэлгүүрнүүд лээрэ акцинуудай сэн «парашюдгүй парашютист» шэнгеэр доошоо унаа. «Хара понедельник» гэжэ нэрлэгдэһэн сентябриин 28-най гансахан үдэр транснациональна гол корпорацинуудай акцинуудай сэн хэдэн арбан миллиард доллароор доошоо унаһан байна. «Рейганэй программада дэлгүүр этигэхэеэ болёо», — гэжэ Уолл-Стридтэхи американ элитэ биржевик Р. Стовалл мэдүүлгэ хээ.

Лондоной биржын түрүүлэгшэ Н. Гудисон энэ хэлээшыень саашань тайлбарилхадаа иигэжэ мэдүүлбэ: «мүнөөнэй бэрхэшээлтэ байдалай гол шалтагаан гэхэдэ, правительствануудай өөһэдынгөө гаргашануудые хороохо ба валютын үнэ сэнгэй уналгые хизаарлаха һэдэлгэдээ урагшагүйдэһэн ябадал болоно. Холбоото Штадуудта, мүн баруун бусад оронуудта правительствануудайнь хэтэрмэ ехэ гаргаша хэдэг дээрэһээ мүнөө иимэ тогтууригүй байдал тохёолдонхой. Президент Рейганэй хэрэгэй бүтэмжэгүй болоһон тушаа ойлгогдохотой зэргэ биржэнүүд дээрэ һанаа зоборито байдал дэлгэржэ эхилээ».

Яахадаа тиимэ бүтэмжэгүй байдал тохёолдооб гэхэдэ, Рейганэй захиргаан астрономическа ехэ хэмжээнэй гаргашатайгаар буу зэбсэг бүтээн гаргажа эхилээ, НАТО-гай талаар өөһэдынгөө хамжагшадта баһал тиимэ хараа шугам баримталхые баадхана. Мүнөөнэй бэрхэш[ээлтэ] байдалай гол шалтагаан гэхэдэ, һү[үлэй] жэлнүүдтэ НАТО-гай гэшүүн-оронууд[ай] зэбсэг бүтээн гаргалгада 3,5 шахуу т[рил]лион доллар гаргашалһан байна. [...] соохоонь 2,3 триллиониинь США-да [...] тэнэ. Ямаршье аша туһагүй энэ ехэ [гар]гашанууд капиталис экономикын т[...] рииe доройтуулан даража, валютын [үнэ] сэнгэй унаха ушартай гол шалтагаан б[оло]но. Буржуазна правительстванууд [...] энэ бэрхэшээлтэеэ яахашье аргаа о[...] ядашанхай.

Гэбэшье хэды ехэ бэрхэшээлэй то[...] доошье һаань, Рейганэй правительство [...] рын табан жэлэй туршада буу [...] гаргалгада 1,5 триллионһоо дээшэ до[ллар] гаргашалхаар түхеэржэ байна. Хэдэн [...] баад миллиард доллар хэмжээтэй [...] альна хэрэглэмжын бюджедэй һомол[...] хэды хороогоошье һаа, Рейганэй [...] гаан гүрэнэйнгөө кассада тохёолд[...] байһан гарзаяа бүглэхэ аргагүй. [...] иимэһээ США-гай бюджедэй тэнсүү[...] президентын тушаалһаа бууха болзо[...] рэтэр тааруу болгохо гэһэн Амер[...] президентын үгэһэн бүхы үялганууд [...] шье бэшэ болоод һалаха, Яһала [...] баримтатайгаар биржэнүүдтэ багсааж[...] һэнэй ёһоор, валютын үнэ сэнгэй у[...] хүн зоной хэрэглэдэг эд бараанай, [...] хоолой улам үнэтэй болохо ябадал [...] жэлхэ, тиихэдэ үйлэдбэриин хэмжээн[...] шолуулагдаха байна. Эдэ бүгэдын [...] шагүй ойртожо байһан ушарһаа акци[нуу]дай үнэ сэн унажа захалаа.

ЛЕЙБОРИСТНУУД: ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛ[ӨӨ]

Англиин Брайтон гэжэ курортно городто лейбористнуудай жэл бүри зарлагдадаг 80 дахи конференци болобо. Энэ конференци гансахан Англида бэшэ, харин бусад олон оронуудта хүн зоной анхарал ехээр татаба. Иимэ һонирхол ехэтэй байхань дэмы бэшэ. Тэтчер гэгшээр толгойлогдоһон консерваторнуудай правительство 1979 оной май һарада засагай хүтэлбэри абаһан сагһаа хойшо буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргаха ба ажалшадай эрхэ сүлөөдэ үргэн добтолго хэхэ замда гаранхай.

Консерваторнуудай бодомжогүй политикаһаа Англиин арадай ямар ехэ хохидолдо орожо байһаниинь һайн мэдээжэ ааб даа. Жэл хахадай туршада үйлэдбэринь улам уруугаал орожо үргэлжэлһөөр. Хүдэлмэригүй хүнүүдэй тоо улам олошоржо, гурба шахуу миллион хүн болонхой. Тооложо үзэхэдэ, хүдэлжэ шадаха юһэн хүн бүхэнэй нэгэниинь ажал хэхэ эрхэһээ хаһагдана гээшэ. Энээнтэй хамта сэрэгэй гаргаша улам ургана. Юумэнэй үнэ сэн дээшэлнэ, валютын үнэ сэнгэй уналга 12 процентдэ хүрэхэ дүтэлөө.

Оронойнгоо правительствын бүридэлдэ ородоггүй гол парти болохо лейбористнуудай эдэ бүхы бэрхэшээлтэ асуудалнуудта ямар харюу үгэхэ байһые англичануудай һонирхол ехэтэйгээр хүлеэжэ байһаниинь ойлгосотой. Ушар юуб гэхэдэ, 1979 ондо лейбористнуудай парти һунгалта дээрэ панхаруутаһанһаа һургаал абажа, удаадахи һунгалтын дүнгөөр засагай хүтэлбэридэ ерэжэ, мүнөөнэй бэрхэшээлтэ байдалые хубилгажа магад гэжэ улам олон англичанууд найдана.

Брайтонда үнгэрэгдэһэн конференциин дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, лейбористнууд эб найрамдалай түлөө, оронойнгоо хүсэ шадалые сэрэгэй шэглэлһээ болюулжа, амгалан байдалай замда гаргахын түлөө тэмсэжэ байна.

— Дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангалга мүнөө үе сагай гол шухала [...] дал болоно,—гэжэ тус партиин хүтэлбэ[ри]лэгшэ Майкл Фут конференциин т[...] наһаа эрид шууд мэдүүлээ. Мүнөө [...] зэбсэг ехээр гаргажа байһан ябад[ал] болюулхын тула өөрынгөө бүхы хүс[...] далые хэрэглэхэ гээшэ лейборис [...] лөөнэй гол зорилго болоно гэжэ тэрэ [...] солон тэмдэглээ.

Лейборис партиин парламентска бү[...] делегациин һаяхан Москвада үнгэрг[эһэн] һэн хөөрэлдөөнэй дүнгүүдтэ, тэрэнэй [хү]тэлбэрилэгшэдтэ КПСС-эй ЦК-гай [Ген]ральна секретарь, СССР-эй Верховно [Со]ведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л[. И.] Брежневэй һаналаа андалдалгада [...] үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байха юм. [...] хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөө хэхые [...] додог, буу зэбсэг хуряан абалгые [...] шагүй шухала хэрэг гэжэ тэдэнэрэй [...] даг байһаниие гүнзэгы этигэлтэйгээр [...] дэнэр ойлгожо ерээбди гэжэ тэрэ [...]

Тус конференци өөрынгөө шиидхэб[эри]нүүд дотор Англиин консервативна [пра]вительствын милитарис хараа шугам[ые] буруушаан шүүмжэлээ. Баталан [...] резолюци доторнь иимэ эрилтэнүүд [...] бигдана: американ далита ракета[нууд] ба нейтронно бомбонуудые Англида [...] раан тодхохо ябадалые хорихо, хими[...] кэ ба бактериологическа зэбсэгүү[...] хорихо, Англиин уһан доогуур [...] флодые американ «Трайдент» гэжэ р[акета]тэнүүдээр зэбсэгжүүлгэһээ арсаха. Ха[...] лейбористнуудай засагай хүтэлбэ[ри] ерээ гээшэ һаань, «Британиин газар[...] рэхи ба Британиин мэдэлэй уһандахи [...] ли ба американ ядерна бүхы база[...] дые хааха» гэжэ үялгалһан партиин [на]циональна гүйсэдкомой документые [кон]ференци һайшааһан байна.

Г. ШИШКИ[Н]. (ТАСС)

ЗАНШАЛТА ДҮШЭН ЗУРГААДАХИ

Спорт

Спортын зунай хаһые түгэсхэһэн «Правда Бурятии» газетын шанда хүртэхын түлөө заншалта 46-дахи эстафетэ амаралтын үдэр үнгэргэгдэбэ. Алтан намарай энэ мүрысөөндэ 132 командын 1300 гаран хүнгэн атлет хабаадаһан байна.

Республиканска хоёр газетын шангуудта хүртэхын түлөө заншалта мүрысөөнүүд үргэн олониитые хабаадуулжа, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан «Олоной хабаадалгатай физическэ культура ба спортые саашадань хүгжөөхэ тухай» тогтоолые бодотоор бэелүүлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлдэг байха юм. Гадна һүүлэй жэлнүүдтэ республика доторнай хүнгэн атлетикэ үргэнөөр хүгжөөгдөө, энэ талааршье эдэ эстафетэнүүд өөһэдын үүргэ нүлөөтэй байба бшуу.

Наратай сэлмэг, наартай зохид үдэр байба. Найман жэлэй һургуулинуудай һурагшад мүрысөө нээгээ. Улаан-Үдын 39-дэхи һургуулиин 7-дохи классай һурагша Галя Фалилеева түрүүлэн фиништэ ерэжэ, командадаа илалта олгобо—8.30 мин. Кабанскын районой Степнодворецкэ болон 38 дахи һургуулинуудай һурагшад удаадахи һууринуудта гараһан байна.

Дунда һургуулинуудай бүлэгтэ аяар 40 гаран команда суглараа. Тиимэһээ тэдэ хоёр бүлэгээр уралдаба. Түрүүшын бүлэгтэ илангаяа шанга тэмсэл болоо. 6-дахи интернат һургуулиин хүбүүд, басагад (физкультурын багша Н. С. Николаев) һайн һорилго бэлэдхэлтэй байжа, илалта түйлаба. Лена Зегеновская, Света Строганова болон бусад энэ илалтада ехэ хубитаяа оруулаа. 14-дэхи, 65-дахи дунда һургуулинуудай спортсменүүд хоёрдохи, гурбадахи шангуудта хүртэһэн байха юм.

Удаань техникумүүд болон дээдэ һургуулинуудай эхэнэрнүүдэй командануд мүрысөө. Буряадай багшанарай институдай студент басагад 8 минута 16 секунда саг харуулжа, илалта түйлаба. Манай республикын бэлигтэй бэрхэ атледүүд Т. Позднякова, Е. Ситникова, Т. Калашникова гэгшэд өөһэдынгөө зайнуудта илажа гараа.

Кооперативна, тоо бүридхэл оньһожоруулгын техникумүүдэй, багшанарай 1-дэхи училищиин түлөөлэгшэд техникумүүдэй дундаһаа эрхимлэһэн байна.

Эндэ эрэшүүлэй дундаһаа багшанарай болон технологическа институдуудай хоорондо һонирхолтой, шанга тэмсэл болобо. Игорь Шишковые оройдоол 0,03 секундаар уридлажа, Сергей Гора түрүүтэй багшанарай институдай команда нэгэдэхи һуурида гараа.

Хүдөөгэй районуудай дундаһаа Бэшүүрэй хүнгэн атледүүд илалта түйлажа, нёдондонойнгоо амжалтые дабтаһан байха юм. Эдэнэр эхэнэрнүүдэй болон эрэшүүлэй бүлэгтэ илажа гараа юм.

Техническэ мэргэжэлэй училищинуудай бүлэгтэ басагад соонһоо 8 дахи ГПТУ-гай (тренерынь И. З. Утенков), хүбүүдэй дундаһаа 2-дохи ГПТУ-гай һурагшад онсо шалгаржа, дурасхаалта кубогуудаар шагнагдаа. Багшанар, тренернүүд А. С. Горох болон Б. Д. Дашинимаев гэгшэдэй һурган һоридог 2-дохи ГПТУ-гай аяар 23 команда энэ мүрысөөндэ хабаадаһан байна. Иигэжэ энэ һургуулида гурба дахи хүн бүхэнэй спорт эрхилдэг байһан дээрэһээ тус училищиин суглуулагдамал командануудай илалта түйлаһаниинь гайхалтайшье бэшэ.

Үйлэдбэриин коллективүүдэй бүлэгтэ эхэнэрнүүдэй дундаһаа нарин сэмбын комбинадай түлөөлэгшэд түрүү һуури эзэлээ. Гадар хубсаһа нэхэдэг фабрикын, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй хүнгэн атледүүд удаадахи шангуудта хүртэбэ. Эрэшүүлэй дунда хүлеэгдээгүй ушар болоо. Прибор бүтээгшэд илажа гараха аабза гэжэ олонхидой һанаһаниинь, 34-дэхи мостоотрядай суглуулагдамал команда 7.25 минута саг харуулжа, эрхимлээ. Энэ илалтада хабсаргагша, КПСС-эй гэшүүн Л. Кондауров, физкультурын методист И. Адактуев, хүдэлмэришэн А. Осколков болон бусад ехэ габьятай.

Спортын бүлгэмүүд болон клубуудай бүлэгтэ «Трудовые резервы» бүлгэмэй олимпийскэ бэлэдхэлэй түбэй суглуулагдамал командануд бултанһаа булюу байгаа. Ушарынь гэхэдэ, уласхоорондын классай спортын мастернууд Т. Позднякова, Н. Виноградова, спортын мастернууд Е. Ситникова, О. Рымарева, Н. Костецкий болон бусад эдэ командануудай бүридэлдэ оробо. Эрэшүүлэй дунда ЛВРЗ-гэй спортклубай, «Буревестник» бүлгэмэй хүнгэн атледүүд удаадахи һууринуудые эзэлээ.

Илагшадта «Правда Бурятии» болон Горспорткомитедэй кубогууд, дипломууд барюулагдаһан байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа): мүрысөөндэ илаһан «Трудовые резервы» бүлгэмэй олимпийскэ бэлэдхэлэй түбэй суглуулагдамал командын гэшүүд — ороной суглуулагдамал командын гэшүүн, СССР-эй спортын мастер Александр Костецкий, холын зайнуудта уралдалгаар ороной суглуулагдамал командада кандидат Геннадий Темников.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАн фото.

ОЛЬБОНОЙ ХАҺА

Октябрь һарада республика дотор сагай уларил ямар байхаар хаб гээд хүн зон һонирхохо ёһоороо һонирхоно.

Намарай дунда энэ һарада сагай уларил урда жэлнүүдэйхидэл адли байхаар багсаамжалагдана. Һарын туршада дунда зэргээр 10—25 миллиметр шииг нойтон орохо. Энэнь нормо соогоо байха янзатай. Һарын түрүүшын ба хоёрдохи арбан хоногой һүүл, тэн багаар, мүн октябриин 25-һаа хура бороо, нойтон саһан сорохоор хүлеэгдэнэ. Энэ үе соо баруун-хойто зүгһөө секундын 10 — 15 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Һүниндөө һарын түрүүшын арбан хоногой түрүүшын табан хоногто, мүн һарын тэн багаар гурбан градус дулаанһаа хоёр градус хүрэтэр хүйтэн болохо. Бусад үдэрнүүдтэнь 3 — 8, заримдаа 10 — 13 градус хүйтэн болохо зэргэтэй. Үдэртөө 5 — 10 градус дулаан болохо юм. Һарын һүүлшын үдэрнүүдһээ хүйтэнэй хаһа хүсэндөө орохоор хүлеэгдэнэ.

Намарай энэ һарын түрүүшын хахадай туршада хун шубуудай, галуунуудай һүүлшын һүрэг дулаан ороноо бусаха. Тиихэдэ хура шубууд, торхируунууд һарын туршада тарлалан дээгүүр бэлшэдэг, үнэгэн тала дайдаар хулганаа бэдэрэн зайгуултадаг болохо. Мүн энэ һарада буга, хандагайн хойто зүгэй оронуудай ороон дүүрэжэ, эгнуури эхилнэ. Һарын һүүл тээ баабгай эшээндээ ороно. Омоли загаһан энэ һарада түрыһэсэ хаяхаар гол, горхон өөдэ үгсэжэ захалха байна.

Һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ гол горхон зайртажа, хойто районуудай нуур сөөрэмүүд мүльһэн хүнжэлөөр хушагдаха.

Н. АФОНИНА, Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотонуудай» сентябриин 26-да үнгэргэгдэһэн 39-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени соносхобо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 584.789 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (41 карточка) таагшад — 1.307 түхэриг, дүрбэн номер (1.368 карточка) тааһан хүнүүд — 38 түхэриг, гурбан номер (23.288 карточка) таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 2.562.033 билет ороо. Табан номер (43 карточка) тааһан хүнүүд — 3.622 түхэриг, дүрбэн номер (2.409 карточка) таагшад — 118 түхэриг, гурбан номер (66.009 карточка) тааһан хүнүүд 5 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 39-дэхи тиражай шүүбэринүүд октябриин 7-һоо ноябриин 7 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

Сагаан уларил

Мүнөөдэр сэлмэжэ, бүрхэжэ байха, зарим районуудта нойтон саһан бороотой хүдхаралдан орохо. Баруун-хойноһоо секундын 9—14 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Үдэртөө 0—5 градус дулаан болохо. Хойто районуудта 5 градус хүрэтэр хүйтэн үзэгдэхэ.

Улаан-Үдэдэ өөдэтэй шииг нойтон орохогүй. Баруун-хойноһоо секундын 9—14 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Үдэртөө 1—3 градус дулаан болохо.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Огородшо элжэгэн» — мультфильм. 10.20—«Белкинэй тууҗанууд» — телевизионно зужэг. 11.35 — Москвагай Гүрэнэй консерваториин камерна оркестрэй концерт. 11.50 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.50—Шэнэ һонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Зүүн зүгтэхи манай Университет». МГУ тухай телевизионно баримтата фильм. 16.05 — «Звездочет» — телевизионно журнал. 16.50 — Украинын ССР-эй арадай артистнар эгэшэ дүүнэр Г. ба В. Бойко гэгшэдэй концерт.

Улаан-Үдэ. 17.20 — «Социалис оронуудаар» гэһэн циклһээ хөөрэлдөөн (буряадаар). 17.40 — «Байгал» программа (буряадаар). 18.10 — «Үглөөдэр — СССР-эй Конституциин үдэр» — хөөрэлдөөн. 18.30—«Саяан»—хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга.

Орбита. 18.50 — «Хүн ба хуули». СССР-эй юстициин министр В. И. Теребиловтэй хэһэн хөөрэлдөөн. 19.20 — «Дядя Миша» — мультфильм. 19.30 — 19.45 — Забһарлалга. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — Германиин Демократическа Республикын соносхогдоһоор 32 жэлэй ойдо зорюулагдаһан программа. 22.00 — «Время». 22.35 — «Поэзи» гэжэ альманах. 23.55 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 00.10—С. Прокофьев. Хүгжэм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Архыз» — телевизионно баримтата фильм. 13.10 — «Шатарай һургуули». 13.40 — «Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэн һуури», «КПСС — Совет гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэн». 14.10 — «Ород композиторнуудай зохёолнуудта арадай дуунуудай үзүүлһэн нүлөөн». 14.40 — «Багшада — экран». Физикэ, 9 кл. «Дулаа ашаглан хүдэлдэг-двигательнүүд». 15.10 — Обществоведени. 10 кл. «Түүхые материалис ёһоор ойлголго» 15.40 — Юрэнхы биологи. 9 кл. «Янзанууд ба тэдэнэй хубилалга». 16.10 — А. М. Горький. «Америкэ тухай очеркнууд». 16.45 — «Энхэрэл» — телевизионно баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00 — Киноочерк.

Орбита. 17.20 — «Ород хэлэн». 17.50 — «Залуушуулай адресууд».

Улаан-Үдэ. 18.50 — Баримтата фильмүүдэй программа. 19.20 — «Экономико гаргаша багатай байха ёһотой» гэһэн дамжуулга. 19.50 — Соносхолнууд.

Орбита. 20.00 — «Арадай аялганууд». 20.15 — ЦСДФ-гэй баримтата фильмүүдэй программа. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Карандаш ба толбо» — мультфильм. 21.15 — «Холын жэлнүүдэй аад, сэдьхэлдэ дүтэ дуунууд». Композитор В. Захаровай дуунууд. 22.00 — «Время». 22.35 — «Почти два месяца» — телевизионно уран һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Газетэдэ үгтэһэн харюу» — түрүү бэшэг. «Республикын ажалай үдэр» — суглуулбари. Указууд. «Мал ажал — онсо шухала һалбари». «Яаралтай хэмжээ абаха» — Я. Николаевай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Партийна комитедүүдэй пленумүүд дээрэ». «Хүдөөгэй ажалшадай соёлой эрилтэ хангаха» — В. Алешинагай статья. «Марксистско-ленинскэ һуралсал». «Шагнагшадай анхарал — гол шухалань» — О. Кирилловагай статья. «Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ».

Гурбадахи хуудаһанда. «Харилсан туһалалсалгын үндэһэн дээрэ» — Гос[...] 60 жэлэй ойдо зорю[улагда]һан Ц-Д. Жамса[...] статья. «Уласхоорондын жэлэл». «Хилын саа[...]

Дүрбэдэхи хууд[аһанда]. «Дүшэн зургаадахи [...]та» — «Правда Бурятии» газетын эстафетэ [...]

Редактор Р. Б. ГАРМАЕ[В].

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД. ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации [...]-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Гос[ударственного] комитета Бурятской АССР [по] делам издательств полиграфии и [книж]ной торговли.

Н-02490. Заказ № 230. Индекс [...]